

R

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศบนเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

สุรศักดิ์ ค้วงกลัด

สารนิพนธ์เสนอต่อมหาวิทยาลัยรามคำแหง
เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญา
เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา 2548
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยรามคำแหง

FOREIGNER TOURISTS' BEHAVIOR ON SAMUI ISLAND
IN SURAT THANI PROVINCE

SURASAK DOUNGLAD

A THEMATIC PAPER PRESENTED TO RAMKHAMHAENG UNIVERSITY
IN PARTIAL FULFILLMENT OF THE REQUIREMENTS
FOR THE DEGREE OF MASTER OF ECONOMICS

2005

COPYRIGHTED BY RAMKHAMHAENG UNIVERSITY

บทคัดย่อ

ชื่อเรื่องสารนิพนธ์ พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศบนเกาะสมุย
จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ชื่อผู้เขียน นายสุรศักดิ์ ค้างกลัด
ชื่อปริญญา เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต
ปีการศึกษา 2548

คณะกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์

1. รองศาสตราจารย์อดิ ไทยานันท์ ประธานกรรมการ
2. รองศาสตราจารย์สุกัญญา ดันชนวัฒน์

การท่องเที่ยวมีบทบาทสำคัญต่อประเทศ โดยก่อให้เกิดรายได้ในรูปแบบเงินตราต่างประเทศ และการจ้างงาน ดังนั้น การศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศบนเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี ซึ่งเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมจากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ เนื่องจากเป็นเกาะที่รู้จักกันแพร่หลาย มีเอกลักษณ์ของตัวเองอย่างชัดเจน และมีอัตราการเพิ่มขึ้นของนักท่องเที่ยวในอัตราที่สูงตลอดระยะเวลาที่ผ่านมา จึงน่าสนใจที่จะศึกษา พฤติกรรมของชาวต่างประเทศบนเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมตลอดไป

วิธีการวิเคราะห์ ใช้วิธีการออกแบบสอบถามจากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางมาเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว โดยใช้อัตราส่วนร้อยละ

ผลการศึกษา พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และรายได้ มีผลต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ความคิดเห็นต่อสิ่งทีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศประทับใจบนเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ธรรมชาติที่สวยงาม อากาศดี และความเป็นมิตรของคนในท้องถิ่น ตามลำดับ ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต่อสิ่งที่ควรปรับปรุง

บนเกาะสมุย เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ปัญหาการเอาโรคเอาเปรียบ
นักท่องเที่ยว ปัญหาค่าครองชีพสูง และปัญหาด้านภาษา ตามลำดับ และนักท่องเที่ยว
ส่วนใหญ่ มีความต้องการเดินทางกลับมาท่องเที่ยวบนเกาะสมุยอีกครั้ง

ABSTRACT

Thematic Paper's Title	Foreigner Tourists' Behavior on Samui Island in Surat Thani Province
Student's Name	Mr. Surasak Doungklad
Degree Sought	Master of Economics
Academic Year	2005
Advisory Committee	
1. Assoc. Prof. Ati Thaiyanan	Chairperson
2. Assoc. Prof. Sukanya Tanthanawat	

The tourism industry plays an important role in the country in terms of generating income as well as job opportunities. Samui Island in Surat Thani province is one of the most famous destinations for foreign tourists in Thailand; with an outstanding reputation and its own unique character, Samui Island in Surat Thani has witnessed a steady growth in tourism over time. One of main objectives of the study is to consider the relationship between the demographic data and the behavior of foreign tourists on Samui Island in Surat Thani.

The research methodology consisted of questionnaires that were distributed to tourists on Samui Island. An evaluation program using percentages was used to study the behavior of tourists on the island.

The results of the study found that the demographic data, including age, marital status, education and income, affect the behavior of foreign tourists. To foreign tourists, the three most impressive characteristics of Samui Island in Surat Thani province are, respectively (1) beautiful natural scenery, (2) good climate, and (3) friendly people. Foreign tourists recommend the following three improvements in descending order of importance: (1) taking advantage of tourists, (2) the high cost of living and high expense, and (3) the language problem. However, foreign tourists want to come to Samui Island again.

กิตติกรรมประกาศ

สารนิพนธ์ฉบับนี้สำเร็จลุล่วงได้ด้วยความสำเร็จยิ่งจาก รองศาสตราจารย์
อติ ไทยานันท์ ประธานกรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ และรองศาสตราจารย์สุกัญญา
ตันชนวิวัฒน์ กรรมการที่ปรึกษาสารนิพนธ์ ที่ได้กรุณาสละเวลาให้คำปรึกษา ติดตาม
ความคืบหน้า ตรวจสอบแก้ไขปรับปรุงสารนิพนธ์ และให้กำลังใจผู้เขียนตลอดมา
ผู้เขียนขอกราบขอบพระคุณอาจารย์ที่ปรึกษาไว้ ณ ที่นี้ด้วย รวมทั้งคณาจารย์ทุก ๆ ท่าน
ที่ได้ประสิทธิ์ประสาทวิชาต่าง ๆ ให้กับผู้เขียน รวมทั้งเจ้าหน้าที่ทุก ๆ ท่านที่ดูแลเอาใจ
ใส่ตลอดระยะเวลาที่ศึกษาในมหาวิทยาลัยรามคำแหง

ขอขอบพระคุณ พ่อ แม่ พี่น้อง และคุณอรอนงค์ อ่องสุภารมณ ที่คอยสนับสนุน
และให้กำลังใจเสมอมา รวมทั้งเพื่อน ๆ ทุกคน ที่ให้ความช่วยเหลือ และเป็นกำลังใจที่ดี
ตลอดมา และขอขอบคุณหน่วยงานต่าง ๆ ที่ได้อนุเคราะห์ข้อมูลในการศึกษาครั้งนี้

คุณประโยชน์ของสารนิพนธ์ฉบับนี้ขอมอบแต่ พ่อ แม่ และครูบาอาจารย์ทุกท่าน
หากมีข้อผิดพลาดประการใดผู้เขียนขอน้อมรับไว้แต่เพียงผู้เดียว

สุรศักดิ์ คิ้วกัลด

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	(4)
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ	(6)
กิตติกรรมประกาศ.....	(8)
สารบัญตาราง	(11)
บทที่	
1 บทนำ	1
ความสำคัญของปัญหา.....	1
วัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	6
ขอบเขตของการศึกษา	6
วิธีการศึกษา.....	7
สมมติฐานในการศึกษา.....	8
นิยามศัพท์เฉพาะ	8
ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	9
2 แนวคิดทางทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	10
แนวคิดทางทฤษฎี.....	10
วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	18
3 สภาพพื้นฐานและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี	25
สภาพทางภูมิประเทศของสุราษฎร์ธานี	25
การเดินทาง.....	26
สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี	26
เทศกาลและงานประเพณี.....	32
กีฬาพื้นเมือง	32

บทที่	หน้า
สินค้าพื้นเมือง	33
เกาะสมุย.....	34
4 วิธีการศึกษาและผลการศึกษา.....	38
ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ	38
พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ.....	42
ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ	46
5 สรุปและข้อเสนอแนะ	53
สรุป.....	53
ข้อเสนอแนะ.....	55
ภาคผนวก	57
บรรณานุกรม.....	63
ประวัติผู้เขียน	65

สารบัญตาราง

ตาราง	หน้า
1 รายรับ รายจ่ายจากการท่องเที่ยวและอุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2520-2546.....	2
2 จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ และวันพักเฉลี่ยในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2520-2544.....	4
3 รายรับจากการท่องเที่ยว และสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2540-2544.....	5
4 จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจำแนกตามภูมิภาคต่าง ๆ ใน ประเทศไทยปี พ.ศ. 2542-2544	35
5 สินค้าและบริการ ทางการท่องเที่ยว.....	36
6 ลักษณะคิของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ.....	39
7 ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ.....	40
8 พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ.....	43
9 ความคิดเห็นที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศประทับใจ.....	47
10 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต่อสิ่งที่ควรปรับปรุง.....	49
11 ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศใน การท่องเที่ยวบนเกาะสมุย	50
12 ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่ต้องการกลับมาท่องเที่ยว เกาะสมุยอีกครั้ง.....	51

บทที่ 1

บทนำ

ความสำคัญของปัญหา

ปัจจุบันการท่องเที่ยวได้เข้ามามีบทบาทที่สำคัญในระบบเศรษฐกิจของประเทศ เนื่องจากได้มีการพัฒนาการท่องเที่ยวจนเป็นอุตสาหกรรมประเภทหนึ่ง ที่ทำรายได้ให้กับประเทศและอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นแหล่งที่มาของเงินตราต่างประเทศนับแสนล้านบาทในแต่ละปี และเป็นอุตสาหกรรมที่ก่อให้เกิดการลงทุน การจ้างงาน และการกระจายรายได้ไปสู่ภูมิภาคของประเทศได้ เนื่องจากเป็นแหล่งที่มาของรายได้ในรูปแบบเงินตราต่างประเทศ ซึ่งจะมีส่วนในการสร้างเสถียรภาพให้กับดุลการค้าและดุลการชำระเงินของประเทศ นอกจากนี้อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวยังเกิดผลเชื่อมโยงไปยังอุตสาหกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้อง ทำให้รายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวกระจายไปสู่ประชากรอย่างกว้างขวาง ลดปัญหาการว่างงาน และกระจายความเจริญไปสู่ภูมิภาคได้เป็นอย่างดี ทั้งนี้เนื่องจากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวประกอบด้วยธุรกิจมากมายหลายประเภท ทั้งธุรกิจที่เกี่ยวข้องโดยตรง ได้แก่ ธุรกิจด้านการคมนาคม ที่พัก อาหาร และการนำเที่ยว ซึ่งผลผลิตหลักที่นักท่องเที่ยวซื้อโดยตรง คือ บริการ และธุรกิจที่เกี่ยวข้องทางอ้อม ได้แก่ การผลิตสินค้าเกษตรกรรมและหัตถกรรมต่าง ๆ เป็นต้น อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวจึงมีบทบาทในการกระตุ้นให้เกิดการผลิต ที่เรียกว่า ผลของตัวทวี (multiplier effect) ซึ่งเป็นผลให้เกิดการหมุนเวียนทางเศรษฐกิจ และการลงทุน นอกจากนี้ ยังเป็นการนำทรัพยากรของประเทศมาใช้ให้เกิดประโยชน์อย่างสูงสุด อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่ไม่มีขีดจำกัดในการผลิตและการจัดจำหน่าย ดังนั้นอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจึงได้รับการสนับสนุนให้เป็นประโยชน์เพิ่มเติมต่ออุตสาหกรรมเกษตรหรืออุตสาหกรรมที่มีอยู่เดิม นับเป็นความได้เปรียบอย่างมากของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว

จากความผันผวนของเศรษฐกิจโลก ส่งผลกระทบต่อภาวะเศรษฐกิจของประเทศต่าง ๆ ทั่วโลกอย่างรุนแรง รวมถึงประเทศไทยซึ่งเป็นประเทศเกษตรกรรมที่จำเป็นต้องพึ่งพารายได้จากการส่งออกสินค้าทางการเกษตร แต่การผลิตสินค้าเหล่านี้ขึ้นอยู่กับสภาพดิน ฟ้า อากาศ และการแข่งขันของตลาดโลกอย่างรุนแรง มีการกีดกันทางการค้า เป็นสาเหตุของการส่งออกลดลง และส่งผลถึงการขาดดุลการค้า และดุลการชำระเงินของประเทศ เพื่อชดเชยการขาดดุลดังกล่าวรัฐบาลต้องเพิ่มรายได้ในรูปเงินตราต่างประเทศ โดยการส่งเสริมอุตสาหกรรมที่การผลิต และการจัดจำหน่ายไม่มีขีดจำกัดอุตสาหกรรมท่องเที่ยวจึงเริ่มมีบทบาทในการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ โดยเริ่มบรรจุแผนพัฒนาการท่องเที่ยวไว้ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับที่ 4 (พ.ศ. 2520-2524) เป็นต้นมา นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 ถึงปัจจุบัน (ดูตาราง 1) ดุลการท่องเที่ยวมีลักษณะเกินดุลมาโดยตลอด และส่วนเกินดุลการท่องเที่ยวนี้เอง เป็นส่วนที่ช่วยสร้างเสถียรภาพให้กับดุลการค้าและดุลการชำระเงินของประเทศ

ตาราง 1

รายรับ รายจ่ายจากการท่องเที่ยวและดุลการท่องเที่ยวของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2520-2546

หน่วย: ล้านบาท

ปี พ.ศ.	รายรับจากการท่องเที่ยว	รายจ่ายจากการท่องเที่ยว	ดุลการท่องเที่ยว
2520	4,607	3,184	+1,423
2521	8,894	3,579	+5,315
2522	11,232	4,648	+6,584
2523	17,765	4,989	+12,776
2524	21,455	6,027	+15,428
2525	23,879	6,151	+17,728
2526	25,050	7,896	+17,154
2527	27,317	7,290	+20,027
2528	31,768	7,622	+24,146
2529	37,321	7,799	+29,522

ตาราง 1 (ต่อ)

ปี พ.ศ.	หน่วย: ล้านบาท		
	รายรับจากการท่องเที่ยว	รายจ่ายจากการท่องเที่ยว	ดุลการท่องเที่ยว
2530	50,024	9,902	+40,122
2531	78,859	15,209	+63,464
2532	96,386	19,293	+77,092
2533	110,572	21,822	+89,750
2534	100,005	32,278	+67,726
2535	123,135	40,556	+82,579
2536	127,802	53,315	+74,487
2537	145,211	73,234	+71,977
2538	190,765	83,948	+106,817
2539	219,364	105,621	+113,743
2540	220,754	59,125	+161,630
2541	242,177	59,073	+183,104
2542	253,018	69,649	+183,370
2543	285,272	82,838	+202,434
2544	299,047	96,797	+202,250
2545	323,484	106,825	216,659
2546	309,269	55,811	253,458

ที่มา. จาก รายงานประจำปี 2547 (หน้า 44), โดย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2547, กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2546, หน้า 10-13) จากสถิติของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย นับตั้งแต่ปี พ.ศ. 2520 (ดูตาราง 2) มีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางเข้าสู่ประเทศไทยเป็นจำนวน 1,220,672 คน และมีรายรับจากการท่องเที่ยว 4,607 ล้านบาท จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศดังกล่าวเพิ่มขึ้นเรื่อยมา จนกระทั่งปี พ.ศ.

2544 จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศเพิ่มสูงขึ้นถึง 10,061,950 คน ส่งผลให้มีรายรับจากการท่องเที่ยวถึง 299,047 ล้านบาท รายรับดังกล่าวเป็นจำนวนที่สูงกว่าการส่งออกข้าวและผลิตภัณฑ์สิ่งทอที่เคยนำรายได้เข้าสู่ประเทศเป็นอันดับหนึ่ง โดยในปี พ.ศ. 2540-2544 (ดูตาราง 3) อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวรายได้เข้าสู่ประเทศไทยเป็นอันดับสองรองลงมา รองจากอุตสาหกรรมการผลิตคอมพิวเตอร์ และชิ้นส่วน โดยมีอุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าเป็นอันดับสาม

ตาราง 2

จำนวนนักท่องเที่ยวต่างประเทศ และวันพักเฉลี่ยในประเทศไทย ปี พ.ศ. 2520-2544

ปี พ.ศ.	จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)	วันพักเฉลี่ย (วัน)
2520	1,220,672	11.30	4.51
2521	1,453,839	19.10	4.84
2522	1,591,455	9.47	5.09
2523	1,858,801	16.80	4.90
2524	2,015,615	8.44	4.96
2525	2,218,429	10.06	4.79
2526	2,191,003	-1.24	4.91
2527	2,346,706	7.11	5.47
2528	2,438,270	3.90	5.58
2529	2,818,092	15.58	5.93
2530	3,482,958	23.59	6.06
2531	4,230,737	21.47	7.36
2532	4,809,508	13.68	7.63
2533	5,298,860	10.17	7.06
2534	5,086,899	-4.00	7.09
2535	5,136,443	0.97	7.06
2536	5,760,533	12.15	6.94
2537	6,166,496	7.05	6.98

ตาราง 2 (ต่อ)

ปี พ.ศ.	จำนวนนักท่องเที่ยว (คน)	อัตราการเปลี่ยนแปลง (%)	วันพักเฉลี่ย (วัน)
2538	6,951,566	12.73	7.43
2539	7,192,145	3.46	8.23
2540	7,211,345	0.41	8.33
2541	7,764,930	7.53	8.40
2542	8,580,332	10.50	7.69
2543	9,508,623	10.72	7.77
2544	10,061,950	5.82	7.93

ที่มา. จาก รายงานประจำปี 2547 (หน้า 57), โดย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2547, กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

ตาราง 3

รายรับจากการท่องเที่ยว และสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศไทย ปี พ.ศ. 2540-2544
หน่วย: ล้านบาท

สินค้า	2540	2541	2542	2543	2544
คอมพิวเตอร์และชิ้นส่วน	227,783	316,102	299,780	338,641	343,027
การท่องเที่ยว	220,754	242,177	253,018	285,272	299,047
เครื่องใช้ไฟฟ้า	134,865	161,821	153,768	211,307	219,246
ผลิตภัณฑ์สิ่งทอ	147,402	183,025	166,108	189,167	195,990
แผงวงจรไฟฟ้า และชิ้นส่วน	75,741	92,906	111,645	179,287	154,810
ผลิตภัณฑ์พลาสติก	49,634	70,574	75,712	110,380	112,380
อาหารกระป๋อง	73,659	93,890	100,283	103,655	109,889
ผลิตภัณฑ์เหล็ก	46,913	64,416	61,723	92,053	84,948
อัญมณี	52,847	54,130	56,659	63,379	74,872
ข้าว	65,088	86,801	73,811	65,557	70,124

ที่มา. จาก รายรับจากการท่องเที่ยว และสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศไทย (หน้า 37), โดย ธนาคารแห่งประเทศไทย, 2545, กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

ประเทศไทยมีแหล่งท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก เนื่องจากมีสภาพภูมิอากาศ สภาพภูมิประเทศที่สวยงามมากมาย ตลอดจนมีศิลปะ วัฒนธรรม ประเพณี ประวัติศาสตร์ ในแต่ละภูมิภาคแตกต่างกันออกไป และภาคใต้เป็นภาคที่นักท่องเที่ยวให้ความสนใจเดินทางมาท่องเที่ยวเป็นอันดับ 2 รองจากกรุงเทพมหานคร ภาคใต้มีลักษณะเป็นคาบสมุทร ระหว่างอ่าวไทย และทะเลอันดามัน ดังนั้น แหล่งท่องเที่ยวจึงเป็นชายฝั่งทะเล และหมู่เกาะ และเกาะสมุย เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญของภาคใต้ มีวัตถุประสงค์หลัก เพื่อ ศึกษาทัศนคติด้านการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ สภาพพื้นฐานของ เศรษฐกิจ สังคม และสภาพทั่วไปของเกาะสมุย เพื่อนำผลที่ได้จากการศึกษามาประกอบ เป็นแนวทางให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐบาลและเอกชน ตลอดจนผู้ประกอบการ ในอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวใช้ในการวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว เพื่อเพิ่ม ศักยภาพของอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพสูงสุด

วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ของปัจจัยส่วนบุคคลกับพฤติกรรมการท่องเที่ยวของ นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ บนเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี

ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษาในที่นี้จะศึกษาเฉพาะจากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางมา ท่องเที่ยวเกาะสมุยโดยเรือเฟอร์รี่ ช่วงเวลาที่ศึกษา คือ ช่วงระหว่าง เดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2547 ถึง กรกฎาคม พ.ศ. 2548 เป็นระยะเวลา 9 เดือน

วิธีการศึกษา

1. การเก็บรวบรวมข้อมูล การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นการเก็บข้อมูลจากแหล่งต่าง ๆ สามารถแบ่งออกได้เป็น 2 ประเภทคือ

1.1 ข้อมูลปฐมภูมิ (primary data) การศึกษาครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงสำรวจ จึงมีการเก็บข้อมูลจากแบบสอบถาม โดยจะใช้การสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ จากนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่สามารถพูด อ่าน และเขียนภาษาอังกฤษได้ จำนวน 400 ตัวอย่าง

1.2 ข้อมูลทุติยภูมิ (secondary data) ข้อมูลที่ใช้ในการศึกษาเก็บรวบรวมจากหน่วยงานราชการ สถาบันวิจัยต่าง ๆ และการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย

2. การวิเคราะห์ข้อมูล ในการศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศบนเกาะสมุยได้ทำการศึกษา 2 แนวทาง คือ การวิเคราะห์เชิงพรรณนา และการวิเคราะห์เชิงปริมาณ โดยมีรายละเอียด ดังนี้

2.1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (descriptive analysis) บรรยายถึงพื้นฐานด้านเศรษฐกิจ สังคม และพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวบนเกาะสมุย ตลอดจน สภาพโดยทั่วไปของเกาะสมุย

2.2 การวิเคราะห์เชิงปริมาณ (quantitative analysis) เป็นการศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล กับพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวบนเกาะสมุย ซึ่งปัจจัยส่วนบุคคลที่ทำการศึกษา ได้แก่ เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ อาชีพ และพฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ได้แก่ การเคยเดินทางท่องเที่ยวเกาะสมุย ความเพียงพอของข้อมูล ลักษณะของการเดินทาง วัตถุประสงค์ของการเดินทางมา ประเภทของยานพาหนะที่ใช้ในการเดินทางมา บุคคลที่ร่วมเดินทางมา ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวบนเกาะสมุย จำนวนวันที่พักบนเกาะสมุย โดยเก็บรวบรวมข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามมาประมวลโดยใช้การหาค่าเป็นร้อยละ (percentage)

สมมติฐานในการศึกษา

ในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาต้องการทดสอบว่า ปัจจัยส่วนบุคคลอันได้แก่ สัญชาติ เพศ อายุ การศึกษา และพฤติกรรมอื่น ๆ เช่น ประเภทการใช้พาหนะ รูปแบบการเดินทางทัศนคติด้านการท่องเที่ยว ระยะเวลาพัก ค่าใช้จ่าย และค่าเดินทางจากบริษัทนำเที่ยวเป็นต้น เป็นตัวแปรสำคัญในการกำหนดพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศบนเกาะสมุย

คำนิยามศัพท์

นักท่องเที่ยว หมายถึง นักท่องเที่ยวชาวไทยหรือนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่ไม่ได้พำนักอาศัยถาวรบนเกาะสมุย ที่เดินทางมาเกาะสมุย เพื่อพักผ่อน เยี่ยมญาติมิตร หรือประกอบภารกิจใด ๆ โดยไม่ได้รับค่าจ้างในการประกอบภารกิจนั้นจากผู้ใดบนเกาะสมุย และต้องพำนักอยู่ที่เกาะสมุยไม่เกิน 90 วัน

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว หมายถึง สิ่งที่ทำให้นักท่องเที่ยวตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยว ซึ่งได้แก่ การเคยเดินทางท่องเที่ยวเกาะสมุย ความเพียงพอของข้อมูล ลักษณะการจัดการเดินทาง วัตถุประสงค์หลักของการเดินทางมา ประเภทของพาหนะที่ใช้ในการเดินทางมา บุคคลที่ร่วมเดินทางมา ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวบนเกาะสมุย จำนวนวันที่พักบนเกาะสมุย องค์กรประกอบเหล่านี้จึงเป็นกรอบกำหนดทิศทาง และขนาดของพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวให้แตกต่างกันออกไปตามข้อจำกัดแต่ละบุคคลมี

การท่องเที่ยว หมายถึง กิจกรรมลักษณะหนึ่งในรูปแบบของนันทนาการหรือการพักผ่อนหย่อนใจ ซึ่งเกี่ยวกับการเดินทางจากสถานที่แห่งหนึ่งซึ่งส่วนมากเป็นบ้านของตน ไปอีกสถานที่แห่งหนึ่งทีถือว่เป็นแหล่งท่องเที่ยว

รายจ่ายจากการท่องเที่ยว หมายถึง ค่าใช้จ่ายทั้งหมดในการซื้อสินค้าและบริการของนักท่องเที่ยวชาวไทยในต่างประเทศ

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

ทำให้ทราบข้อมูลพื้นฐานทางด้านเศรษฐกิจและสังคม สภาพโดยทั่วไปตลอดจนทัศนคติของนักท่องเที่ยวที่เดินทางท่องเที่ยวเกาะสมุย จังหวัดสุราษฎร์ธานี เพื่อนำมาพิจารณาประกอบการวางแผน และสามารถนำข้อมูลมาใช้ในการประกอบการตัดสินใจลงทุนด้านธุรกิจการท่องเที่ยวสำหรับนักลงทุนที่สนใจจะดำเนินธุรกิจการท่องเที่ยวใช้ในการวางแผนและพัฒนาตลาดการท่องเที่ยว เพื่อเพิ่มศักยภาพของอุตสาหกรรมท่องเที่ยวตลอดจนส่งเสริมและพัฒนากการท่องเที่ยวของเกาะสมุยให้ดีขึ้น

บทที่ 2

แนวคิดทางทฤษฎี และวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

แนวคิดทางทฤษฎี

ทฤษฎีเศรษฐศาสตร์ที่นำมาประยุกต์ใช้ในการอธิบาย พฤติกรรมของนักท่องเที่ยว ชาวต่างประเทศบนเกาะสมุย คือ ทฤษฎีอุปสงค์ (theory of demand)

ทฤษฎีอุปสงค์

ศักดิ์ชัย เอ่งฉ้วน (2545, หน้า 10-11) ได้กล่าวไว้ว่า อุปสงค์ (demand) ในความหมาย ทางเศรษฐศาสตร์ หมายถึง จำนวนสินค้า หรือการบริการชนิดใดชนิดหนึ่ง ที่ผู้บริโภค ต้องการซื้อภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ ณ ระดับราคาต่าง ๆ กันของสินค้าชนิดนั้น หรือ ณ ระดับรายได้ต่าง ๆ กันของผู้บริโภค หรือ ณ ระดับราคาต่าง ๆ กันของสินค้าชนิดอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้อง โดยสินค้าและบริการในตลาดท่องเที่ยวแบ่งออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ ๆ ดังนี้

1. สินค้าที่เกิดขึ้นเองตามธรรมชาติ ได้แก่ ทรัพยากรท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ต่าง ๆ เช่น น้ำตก ภูเขา ทะเล เขตรักษาพันธุ์สัตว์ป่า ภูมิประเทศ ภูมิอากาศ ฯลฯ
2. สินค้าที่มนุษย์สร้างขึ้น ได้แก่ สิ่งก่อสร้างที่สำคัญ เช่น อนุสาวรีย์ทาง ประวัติศาสตร์ วัด โบสถ์ สถานที่สำคัญทางศาสนา ศิลปะ สถาปัตยกรรม พิพิธภัณฑ์ สวนสาธารณะ สวนสนุก ท่าเรือ โครงสร้างพื้นฐาน สิ่งอำนวยความสะดวกทางการ คมนาคมขนส่ง ฯลฯ

สิ่งดึงดูดใจทางด้านวัฒนธรรมและสังคมทั้งรูปธรรมและนามธรรม เช่น ศาสนา ภาษา เทศกาล ประเพณี ศิลปหัตถกรรม สิ่งบันเทิงต่าง ๆ วิถีชีวิตความเป็นอยู่ของคนใน สังคม อาหาร การแต่งกายทัศนคติ ความเชื่อ ฯลฯ

สินค้าและบริการที่อำนวยความสะดวกให้แก่นักท่องเที่ยว ได้แก่ สายการบิน และการขนส่ง ที่พักแรม อาหารและเครื่องดื่ม การจําหน่ายเที่ยว สินค้าที่ระลึก กิจกรรมการท่องเที่ยว บ้านเทิง และพักผ่อน ฯลฯ

ศักดิ์ชัย เอ่งฉ้วน (2545, หน้า 11) กล่าวว่า อุปสงค์อาจแยกได้เป็น 3 ชนิดด้วยกัน คือ

1. อุปสงค์ต่อราคา (price demand) หมายถึง ปริมาณเสนอซื้อสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ณ ระดับต่าง ๆ กันของราคาสินค้า โดยกำหนดให้สิ่งอื่น ๆ คงที่ สิ่งอื่น ๆ ที่กำหนดให้คงที่ในที่นี้จะหมายถึง ปัจจัยทุกชนิดที่มีส่วนกำหนดปริมาณซื้อ ที่นอกเหนือจากราคาสินค้านั้นเป็นต้นว่า ราคาสินค้าชนิดอื่น รายได้ของผู้ซื้อ ดังนั้นตัวกำหนดปริมาณเสนอซื้อในขณะหนึ่ง ๆ ขึ้นอยู่กับราคาสินค้า

2. อุปสงค์ต่อรายได้ (income demand) หมายถึง ปริมาณเสนอซื้อสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ณ ระดับต่าง ๆ กันของรายได้ โดยกำหนดให้สิ่งอื่น ๆ เป็นต้นว่าราคาสินค้าชนิดนั้น ราคาสินค้าชนิดอื่นที่เกี่ยวข้อง รสนิยม และปัจจัยอื่น ๆ คงที่ ดังนั้นตัวกำหนดปริมาณเสนอซื้อในขณะหนึ่ง ๆ ขึ้นอยู่กับรายได้

3. อุปสงค์ต่อราคาสินค้าชนิดอื่น (cross demand) หมายถึง ปริมาณเสนอซื้อสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งในช่วงเวลาใดเวลาหนึ่ง ณ ระดับต่าง ๆ กัน ของราคาสินค้าชนิดอื่น โดยกำหนดให้สิ่งอื่น ๆ คงที่ เป็นต้นว่า ราคาสินค้าชนิดนั้น หรือรายได้ของผู้ซื้อคงที่ ดังนั้นตัวกำหนดปริมาณเสนอซื้อ ในขณะหนึ่ง ๆ ขึ้นอยู่กับราคาของสินค้าชนิดอื่น

ปัจจัยกำหนดอุปสงค์สินค้า

ศักดิ์ชัย เอ่งฉ้วน (2545, หน้า 12-13) ได้กล่าวไว้ว่า ปัจจัยกำหนดอุปสงค์สินค้า หมายถึง จำนวนสินค้าที่ผู้บริโภคปรารถนาที่จะซื้อภายในระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง มีปัจจัยที่กำหนดหลายประการด้วยกัน ปัจจัยสำคัญที่มีอิทธิพลต่ออุปสงค์สินค้า พอจำแนกกล่าวได้ตามลำดับ ดังนี้ คือ

1. จำนวนสินค้าที่ผู้บริโภคต้องการซื้อ จะขึ้นอยู่กับราคาสินค้า ที่ปรากฏอยู่ในตลาดขณะนั้น โดยทั่วไปแล้ว สินค้าราคาแพงทำให้จำนวนสินค้าที่มีผู้ต้องการซื้อก็น้อย ในทางกลับกันถ้าราคาสินค้าต่ำ ทำให้จำนวนสินค้าที่มีผู้ต้องการซื้อก็ยิ่งมาก

2. จำนวนสินค้าที่มีผู้ต้องการซื้อจะขึ้นอยู่กับรายได้ของผู้บริโภค โดยทั่วไป ผู้บริโภคที่มีรายได้สูง ย่อมต้องการซื้อสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่ง มากกว่าผู้ที่มีรายได้ต่ำ ภายในระยะเวลาที่เท่ากัน ณ ราคาเดียวกัน

3. จำนวนสินค้าที่มีผู้ต้องการซื้อจะขึ้นอยู่กับราคาสินค้าชนิดอื่นด้วย กรณีสินค้าที่ใช้ทดแทนกันได้ ผู้บริโภคจะซื้อสินค้าที่กล่าวถึงมากขึ้น เมื่อราคาสินค้าอื่นเพิ่มขึ้น กรณีสินค้าที่ใช้ประกอบกัน ผู้บริโภคจะซื้อสินค้าที่กล่าวถึงน้อยลงเมื่อราคาสินค้าอื่นเพิ่มขึ้น

4. รสนิยมและความพอใจในสินค้าของผู้บริโภค เช่นในกรณีสินค้าที่มีผู้บริโภคนิยมในเรื่องแบบต่าง ๆ และความทันสมัย ผู้บริโภคอาจซื้อสินค้า ชนิดที่เปลี่ยนแปลงมากขึ้น โดยไม่คำนึงถึงราคาสินค้านั้นว่าจะถูกหรือแพง

5. การคาดคะเนราคาสินค้าในอนาคต เป็นการพิจารณาระยะเวลาเข้ามาเกี่ยวข้องกับ กรณีที่ผู้บริโภคราคาคาดคะเนว่าราคาสินค้าจะสูงขึ้นในอนาคต ก็จะมีผลทำให้ผู้บริโภค ในขณะนั้นกักตุนสินค้าไว้ คือ รับซื้อก่อนที่ราคาสินค้าจะสูงขึ้น ทำให้ความต้องการสินค้าในขณะนั้นเพิ่มสูงขึ้น

6. จำนวนผู้บริโภคในตลาด เมื่อประชากรเพิ่มขึ้น ความต้องการที่จะบริโภคสินค้าและบริการจะเพิ่มขึ้นด้วย

เราสามารถแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณซื้อกับปัจจัยที่เป็นตัวกำหนด ปริมาณซื้อได้ด้วยสมการทางคณิตศาสตร์ ซึ่งเรียกว่า ติมานด์ฟังก์ชัน (demand function) หมายถึง การแสดงความสัมพันธ์ระหว่างปริมาณสินค้าที่ผู้ซื้อต้องการซื้อกับปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นตัวกำหนดว่า ผู้ซื้อต้องการสินค้าเป็นจำนวนเท่าไร

$$QD = (PA, Y, PB, T, F, N)$$

โดยกำหนดให้

$$QD = \text{จำนวนสินค้าและบริการที่ผู้บริโภคต้องการซื้อ}$$

$$PA = \text{ราคาสินค้าและบริการชนิดนั้น}$$

$$Y = \text{รายได้ของผู้ซื้อหรือผู้บริโภค}$$

PB	=	ราคาสินค้าชนิดอื่นที่เกี่ยวข้อง
T	=	รสนิยมของผู้ซื้อหรือผู้บริโภคร
F	=	การคาดคะเนราคาในอนาคต
N	=	จำนวนผู้บริโภครในตลาด

จากสมการข้างบนจะเห็นว่า ปัจจัยที่กำหนดความต้องการซื้อสินค้าชนิดใดชนิดหนึ่งของผู้บริโภครนั้น ไม่ใช่จะขึ้นอยู่กับราคาสินค้าเพียงอย่างเดียว แต่ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ที่เป็นตัวกำหนดอยู่เบื้องหลังอีกด้วย เช่น รายได้ของผู้บริโภคร คือ ถ้าผู้บริโภครมีรายได้มาก ก็มีแนวโน้มที่จะซื้อสินค้าเป็นจำนวนมาก ถ้าผู้บริโภครมีรายได้น้อยก็มีแนวโน้มที่จะซื้อน้อย ราคาสินค้าชนิดอื่นที่เกี่ยวข้อง รสนิยมของผู้บริโภคร การคาดคะเนราคาในอนาคต และจำนวนผู้บริโภครในตลาด เป็นต้น

อุปสงค์ทางการท่องเที่ยว

ซูทธิธิ์ ซูชาติ (2538, หน้า 38) ได้กล่าวไว้ว่า อุปสงค์ทางการท่องเที่ยว ก็จะเป็นเช่นเดียวกับอุปสงค์โดยทั่วไปเพียงแต่สินค้าที่ ผู้บริโภครซื้อจะเป็นทางด้านแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวเดินทางไปท่องเที่ยวและมีความต้องการซื้อภายในระยะเวลาที่กำหนดให้ ณ ระดับราคาสินค้านั้น ในระดับรายได้ที่แตกต่างกันของผู้บริโภคร ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดอุปสงค์การท่องเที่ยว ที่สามารถกำหนดท่องเที่ยวของผู้ซื้อ สามารถสรุปพอเป็นสังเขป ดังนี้

ซูทธิธิ์ ซูชาติ (2538, หน้า 40) กล่าวไว้ว่า องค์ประกอบพื้นฐานที่สำคัญด้านการท่องเที่ยว มี 4 ประการ

1. สิ่งดึงดูดใจ (attraction) สิ่งดึงดูดใจด้านการท่องเที่ยว มีองค์ประกอบที่สำคัญคือ

1.1 แหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ พื้นที่ที่มีแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติที่สวยงามประทับใจ ซึ่งเกิดจากลักษณะของธรรมชาติ เช่น อ่าว แหลม เกาะ หน้าผา โขดหิน ภูมิอากาศและภูเขา เป็นต้น สภาพธรรมชาติเหล่านี้เป็นสิ่งดึงดูดใจให้มนุษย์เดินทางท่องเที่ยว

1.2 วัฒนธรรม วัฒนธรรมแต่ละพื้นที่ คือ วิถีชีวิตของคนในเขตพื้นที่นั้น ๆ อาจเหมือนกันหรือแตกต่างกัน วัฒนธรรมอาจแสดงออกในรูปแบบศาสนา สถานที่สำคัญทางประวัติศาสตร์ วิถีชีวิตของประชาชน จารีตประเพณี ทั้งอดีตและปัจจุบัน

1.3 ชชาติพันธุ์ เป็นเหตุผลอีกอย่างหนึ่ง ในการเดินทางท่องเที่ยวของประชาชน เพื่อต้องการเยี่ยมเพื่อน และญาติมิตร คนมีความต้องการที่จะกลับไปเยี่ยมเยือนแผ่นดินของตนเอง

1.4 แหล่งบันเทิง แหล่งบันเทิง ในที่นี้ไม่ใช่หมายถึงสถานเริงรมย์ยามราตรี เพียงอย่างเดียวแต่อาจ หมายถึง สวนสัตว์ สวนสาธารณะและสนามกีฬา ซึ่งแหล่งบันเทิงเหล่านี้เป็นส่วนหนึ่งที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวไปยังประเทศนั้น

2. สิ่งอำนวยความสะดวก (facilities) สิ่งดึงดูดในทางด้านการท่องเที่ยวเป็นปัจจัยชักนำประชาชนไปแหล่งท่องเที่ยวเมื่อนักท่องเที่ยวไปถึงสถานที่ดังกล่าวแล้ว สิ่งจำเป็นอย่างที่จะต้องติดตามมา คือการอำนวยความสะดวกและบริการต่าง ๆ เพราะว่ นักท่องเที่ยวยามเดินทางห่างไกลจากบ้านย่อมต้องการสิ่งจำเป็นหลายอย่างในการตอบสนองความต้องการของชีวิต สิ่งอำนวยความสะดวกที่สำคัญในการท่องเที่ยว ได้แก่ ที่พัก ร้านอาหารและเครื่องดื่มและสถานบริการ ปัจจัยพื้นฐานทางการท่องเที่ยว

3. การขนส่ง (transportation) การท่องเที่ยวเกิดจากการที่ประชาชนต้องการเดินทางไปสู่สถานที่ ซึ่งมีความแตกต่างในด้านวัฒนธรรม ภูมิอากาศ และภูมิประเทศ เพื่อสัมผัสสิ่งที่แปลกออกไปจากประสบการณ์เดิม ดังนั้นการขนส่งจึงเป็นสิ่งสำคัญในการนำนักท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวอย่างรวดเร็ว สะดวกสบาย และปลอดภัย นักท่องเที่ยวก็พร้อมที่จะเดินทางไปยังแหล่งท่องเที่ยวนั้น

4. การต้อนรับ (hospitality) เป็นสิ่งสำคัญมากสำหรับ ประเทศเจ้าบ้านอย่างเช่น ประเทศไทย ทั้งนี้เพราะนักท่องเที่ยวที่ต้องการเดินทางกลับไปยังสถานที่เดิมนั้น เกิดจากความประทับใจในการต้อนรับของประชาชนหรือพนักงานบริการในพื้นที่ ไม่น้อยไปกว่าสภาพธรรมชาติของแหล่งท่องเที่ยว

ดังนั้น จะพบว่า ปัจจัยที่เป็นตัวกำหนดอุปสงค์การท่องเที่ยว ตามที่กล่าวมาข้างต้นนี้ สามารถเป็นได้ทั้งปัจจัยที่เป็นตัวดึงดูด และอุปสรรคขัดขวางในการท่องเที่ยว

ได้ในขณะเดียวกัน นอกจากนี้ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ซึ่งได้แก่ ปัจจัยภายในประเทศ และปัจจัยภายนอกประเทศ ที่มีผลกระทบต่ออุปสงค์การท่องเที่ยวอีกด้วย

แนวความคิดทางด้านพฤติกรรม

Kotler (1994, pp. 113-114) ได้กล่าวถึง ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้บริโภค สามารถแบ่งออกเป็น 4 ปัจจัย คือ

1. ปัจจัยทางด้านวัฒนธรรม (culture factors) ประกอบด้วย วัฒนธรรมซึ่งเป็นพื้นฐานสำคัญที่จะเป็นตัวกำหนดความต้องการหรือพฤติกรรม และลำดับขั้นทางสังคม
2. ปัจจัยทางด้านสังคม (social factors) ประกอบด้วย กลุ่มอ้างอิง กลุ่มครอบครัว บทบาทและสถานะทางสังคม
3. ปัจจัยทางด้านส่วนบุคคล (personal factors) ประกอบด้วย อายุ อาชีพ สภาวะแวดล้อมทางเศรษฐกิจ วิถีทางการดำเนินชีวิต ซึ่งหมายถึง คุณลักษณะเฉพาะของบุคคล หรือครอบครัวที่มีลักษณะของความเป็นอยู่ในการดำเนินชีวิต และ Personality and Self-concept หมายถึง ลักษณะพิเศษของมนุษย์ หรืออุปนิสัยที่สร้างในตัวบุคคลที่ทำให้บุคคลแต่ละคนแตกต่างจากบุคคลอื่น
4. ปัจจัยทางด้านจิตวิทยา (psychological factors) ประกอบด้วย
  - 4.1 การจูงใจ (motivation) หมายถึง การกระตุ้น หรือความรู้สึกที่เป็นสาเหตุที่ทำให้บุคคลมีการกระทำ หรือมีพฤติกรรมในรูปแบบที่แน่นอน
  - 4.2 การรับรู้ (perception) หมายถึง การตีความหมายของบุคคลที่มีต่อสิ่งของ หรือความคิดที่สังเกตเห็นได้หรืออะไรก็ตามที่ถูกนำเข้ามาสู่ความสนใจของผู้บริโภค โดยผ่านประสาททั้ง 5
  - 4.3 การเรียนรู้ (learning) หมายถึง การเปลี่ยนแปลงใด ๆ ในความนึกคิดของผู้บริโภค การตอบสนอง หรือพฤติกรรมอันเป็นผลมาจากการได้ปฏิบัติประสบการณ์ หรือการเกิดขึ้นของสัญชาติ หรือความรู้ที่ได้จากการรับรู้ถึงสิ่งที่ไม่เคยเกิดขึ้นมาก่อนนั่นเอง
  - 4.4 ความเชื่อและทัศนคติ (attitude) หมายถึง ความรู้สึกที่มีอยู่ภายในตัวของมนุษย์ หรือความเห็นที่เป็นรูปแบบของพฤติกรรมของบุคคล

นอกจากการศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมของผู้บริโภค ซึ่งในที่นี้หมายถึงนักท่องเที่ยวแล้ว Middleton (1988, pp. 201-204) ได้ศึกษาปัจจัยที่มีความสัมพันธ์ กับความต้องการท่องเที่ยว โดยแบ่งออกเป็น 8 ประเภท คือ

1. ปัจจัยด้านเศรษฐกิจ (economic factors) การพัฒนาและการเติบโตของเศรษฐกิจจะสนับสนุนให้มีการเดินทางมากขึ้น จากการเดินทางเพื่อไปทำงานหรือธุรกิจต่าง ๆ การเดินทางไปราชการ การไปประชุมสัมมนาต่าง ๆ ส่วนแต่เป็นส่วนสำคัญของอุตสาหกรรมท่องเที่ยว เนื่องจากการเดินทางทำให้เกิดความประทับใจ และเป็นตัวกระตุ้นให้ผู้เดินทางไปยังสถานที่เหล่านั้น แต่ไปในฐานะนักท่องเที่ยว

การเดินทางของนักท่องเที่ยว และแนวโน้มทางเศรษฐกิจ หรือฐานะทางการเงินของนักท่องเที่ยวเอง มีความสัมพันธ์แบบคล้ายตามกันตลอดเวลา ระหว่างรายได้ และค่าใช้จ่ายในการเดินทางเพื่อการท่องเที่ยวอยู่นอกบ้าน ดังนั้น การที่รายได้ของประชาชนเพิ่มมากขึ้นทำให้ประชาชนมีความต้องการเดินทางท่องเที่ยวเพิ่มมากขึ้น

2. ปัจจัยด้านประชากรศาสตร์ (demographic factors) การเปลี่ยนแปลงลักษณะครอบครัว ตัวอย่างเช่น ประเทศที่มีการพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจจะมีขนาดของครอบครัวเล็กลง และมีที่อยู่อาศัยที่ใกล้กับสถานที่ทำงาน เมื่อมีวันหยุดก็จะไปเยี่ยมญาติที่อยู่นอกเมือง คุณภาพชีวิตของประชาชนและการศึกษาต่อในต่างประเทศ ก็เป็นปัจจัยที่ทำให้คนมีความต้องการเดินทางไปต่างประเทศ

3. ปัจจัยทางด้านภูมิศาสตร์ (geographic factors) ในแต่ละพื้นที่จะมีสภาพภูมิอากาศแตกต่างกัน คนที่อาศัยอยู่ในเขตอากาศหนาวตลอดทั้งปีจะมีความต้องการเดินทางไปเที่ยวที่มีอากาศอบอุ่น แต่คนที่อาศัยอยู่ในเขตร้อนก็มีความต้องการที่จะสัมผัสกับอากาศหนาวเย็น ก็ต้องเดินทางไปแหล่งท่องเที่ยวที่ตนต้องการ ทั้งนี้ขึ้นอยู่กับฤดูกาลด้วย

4. ปัจจัยทางด้านสังคม และวัฒนธรรม (socio-cultural factors) เป็นการอธิบายถึง แนวโน้มทางด้านทัศนคติของสังคมอย่างกว้าง ๆ ซึ่งมีอิทธิพลต่อเหตุจูงใจในบุคคลใดบุคคลหนึ่ง รวมทั้งพฤติกรรมการซื้อของแต่ละบุคคลด้วย เนื่องจากลักษณะของสังคมประกอบด้วย กลุ่มอ้างอิง ครอบครัว บทบาท และสถานะของผู้ซื้อ ตลอดจน ชันทางสังคม และค่านิยม นอกจากนี้ ปัจจัยทางวัฒนธรรมซึ่งเป็นสิ่งที่มนุษย์สร้างขึ้น และเป็นที่

ยอมรับจากรุ่นหนึ่งไปสู่อีกรุ่นหนึ่ง โดยจะเป็นตัวกำหนดและควบคุมพฤติกรรมของมนุษย์ในสังคม

5. ปัจจัยด้านการเปรียบเทียบราคา (comparative price) ราคาเป็นเครื่องแสดงคุณค่าของสินค้าให้ลูกค้าทราบ และเป็นการแสดงความสัมพันธ์เกี่ยวกับความสามารถในการใช้จ่ายหรือฐานะทางเศรษฐกิจของลูกค้า และยังมีความสัมพันธ์เกี่ยวกับทัศนคติทางสังคมและวัฒนธรรม ส่วนการท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ราคาจะมีความสลับซับซ้อนเป็นอย่างมาก เนื่องจาก ผลกระทบเกี่ยวกับอัตราแลกเปลี่ยนเงินตราต่างประเทศ และการเปรียบเทียบระดับเงินเฟ้อของประเทศที่เป็นจุดหมายของนักท่องเที่ยว กับประเทศของนักท่องเที่ยวเอง ตลอดจนต้นทุนของน้ำมันเชื้อเพลิง ซึ่งมีความสำคัญมาก โดยเฉพาะอย่างยิ่งธุรกิจขนส่งทางอากาศ

6. ปัจจัยด้านการเดินทางส่วนบุคคล (personal mobility factors) ในปัจจุบัน ความก้าวหน้าทางเทคโนโลยีทำให้เดินทางจากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งได้รวดเร็วกว่าสมัยก่อน โดยเฉพาะอย่างยิ่งเทคโนโลยีด้านอากาศยานมีการผลิตเครื่องบินไอพ่นโดยสารขนาดใหญ่ เช่น เครื่องบินรุ่น B-747 ของบริษัท โบอิง ที่มีจำนวนที่นั่งถึง 350-500 ที่นั่ง และสามารถทำการบินได้ระยะทางไกล ๆ โดยไม่ต้องหยุดแวะเติมน้ำมันเชื้อเพลิง ทำให้การท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ (international tourism) มีเส้นทางที่สะดวกกว่าสมัยก่อน

7. ปัจจัยทางด้านรัฐบาลและข้อบังคับต่าง ๆ (government and regulatory factors) ปัจจัยทางด้านรัฐบาล และข้อบังคับทางกฎหมาย มีความแตกต่างจากปัจจัยอื่น ๆ เนื่องจาก เป็นปัจจัยที่ประชาชนทุกคน มีส่วนร่วมในการเดินทางและการท่องเที่ยว โดยมีอิทธิพลต่อความต้องการของนักท่องเที่ยว รวมทั้งการปฏิบัติงาน และตัดสินใจในการตลาดทางการท่องเที่ยว ซึ่งรัฐบาลจะมีบทบาทในการกำหนดให้บุคคลหรือกลุ่มบุคคลปฏิบัติตามกฎระเบียบที่ได้วางไว้ เพื่อรักษาและคุ้มครองสิทธิตลอดจนผลประโยชน์ของประชาชนส่วนใหญ่ของประเทศเป็นหลัก

8. ปัจจัยทางการสื่อสาร (mass media communications factors) เป็นปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อความต้องการในการเดินทาง และท่องเที่ยวเป็นอย่างยิ่ง เช่น อิทธิพลของสื่อโทรทัศน์ ซึ่งภาพที่ปรากฏบนจอโทรทัศน์จะมีสีสัน และเสียง ทำให้ผู้ชมสามารถชม

สถานที่ท่องเที่ยวของประเทศต่าง ๆ ในทางตรงกันข้าม การเสนอข่าวทางโทรทัศน์เกี่ยวกับความไม่ปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สินในพื้นที่ที่เกิดสงครามหรือความไม่สงบทางการเมือง หรือเกิดภัยพิบัติ ล้วนแต่เป็นอิทธิพลที่ทำให้เกิดการหยุดชะงักของการเดินทาง และการท่องเที่ยวในอาณาเขต หรือพื้นที่นั้น ๆ เช่นกันนอกจากสื่อทางโทรทัศน์แล้วยังมีสื่อทาง หนังสือพิมพ์ นิตยสารและวิทยุ ซึ่งก็มีบทบาทในการตัดสินใจท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวเช่นกัน

วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

จุฑาทพร สุรเชษฐ์กมลสัน (2532, บทคัดย่อ) ศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต โดยมีวัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อทราบถึงโครงสร้างของอุปสงค์และสภาพการท่องเที่ยวภายในจังหวัดภูเก็ต ตลอดจนศึกษาถึงปัจจัยต่าง ๆ ที่เป็นตัวกำหนดอุปสงค์หรือจำนวนนักท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต และพยากรณ์อุปสงค์ของการท่องเที่ยวในอนาคต โดยทำการศึกษาในกรณี นักท่องเที่ยวชาวไทย และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ 10 สัญชาติ ได้แก่ ฮองกง เยอรมัน ฝรั่งเศส สหราชอาณาจักร สิงคโปร์ อิตาลี ออสเตรเลีย อเมริกา มาเลเซีย และญี่ปุ่น โดยใช้ข้อมูลทุติยภูมิแบบอนุกรมเวลาระหว่างปี พ.ศ. 2520-2530 ใช้วิธีการทางสถิติ คือ วิธีกำลังสองน้อยที่สุดในกรณีคำนวณสมการถดถอยเชิงซ้อนซึ่งอยู่ในรูปของลอการิทึม

ผลการศึกษา พบว่า ความสัมพันธ์ของปัจจัยต่าง ๆ ที่มีผลกระทบต่อจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดในจังหวัดภูเก็ต ตัวแปรที่มีนัยสำคัญ คือ จำนวนห้องพักของโรงแรมทั้งหมดในจังหวัดภูเก็ต จำนวนเที่ยวบินที่เสนอบริการ ณ ท่าอากาศยานสากลจังหวัดภูเก็ต และตัวแปรหุ่นที่แสดงเหตุการณ์พิเศษ ในปีที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต โดยมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันกับจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมด ขณะที่จำนวนเที่ยวบริการของรถโดยสารระหว่างจังหวัด ณ สถานีขนส่งจังหวัดภูเก็ต ส่งผลให้จำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดเปลี่ยนแปลงไปในทิศทางตรงกันข้าม สำหรับการศึกษาถึงจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทย ที่เดินทางท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต พบว่า ขึ้นอยู่กับจำนวนประชากรของไทย ดัชนีราคาสินค้าผู้บริโภคของจังหวัดภูเก็ต และจำนวนห้องพักของ

โรงแรมในตัวเมืองจังหวัดภูเก็ตมีความสัมพันธ์ไปในทิศทางเดียวกันซึ่งเป็นไปตามสมมติฐานจากผลการศึกษาอุปสงค์ของการท่องเที่ยวสามารถพยากรณ์จำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดที่จะเดินทางไปจังหวัดภูเก็ตในอนาคต โดยทำการพยากรณ์ระยะสั้นช่วงปี พ.ศ. 2531-2534 ซึ่งมีอัตราการเจริญเติบโตเฉลี่ยของจำนวนนักท่องเที่ยวทั้งหมดมีค่าประมาณร้อยละ 15.23 ต่อปี

ส่วนผลของการศึกษาอุปสงค์ของจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต พบว่า มูลค่าผลิตภัณฑ์ประชาชาติเบื้องต้นต่อหัวที่แท้จริงของประเทศต้นกำเนิดของนักท่องเที่ยว อัตราแลกเปลี่ยนเงินตราเปรียบเทียบระหว่างเงินของประเทศต้นกำเนิดของนักท่องเที่ยวกับเงินบาทไทย จำนวนห้องพักของโรงแรมในตัวเมืองจังหวัดภูเก็ต จำนวนห้องพักของโรงแรมและบังกะโลบริเวณชายหาดจังหวัดภูเก็ต และตัวแปรหุ่นที่แสดงเหตุการณ์พิเศษในปีที่มีการส่งเสริมการท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต หรือปีที่เริ่มมีการเปิดสายการบินระหว่าง ภูเก็ต-สิงคโปร์ เป็นปัจจัยที่มีบทบาทสำคัญต่อการกำหนดจำนวนนักท่องเที่ยวสัญชาติ ๆ ที่เดินทางเข้าท่องเที่ยวจังหวัดภูเก็ต

สุภาพรณ ขวัญศรีรงค์ (2535, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องผลกระทบทางเศรษฐกิจต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทย จากวิกฤตการณ์อ่าวเปอร์เซีย ศึกษากรณีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ วัตถุประสงค์ในการศึกษา เพื่อประเมินผลกระทบทางเศรษฐกิจ ของวิกฤตการณ์อ่าวเปอร์เซียต่ออุตสาหกรรมการท่องเที่ยวและธุรกิจการท่องเที่ยวของประเทศไทย รวมทั้งผลกระทบต่อดุลการชำระเงิน และดุลการท่องเที่ยวของประเทศไทยตลอดจนการปรับตัวของหน่วยงานภาครัฐบาล และเอกชนด้านการท่องเที่ยวเมื่อเกิดวิกฤตการณ์อ่าวเปอร์เซีย และภายหลังสงครามยุติลง

ผลการวิเคราะห์ แสดงให้เห็นว่า หลังเกิดวิกฤตการณ์อ่าวเปอร์เซียนักท่องเที่ยวยกเลิกแผนการเดินทางเป็นจำนวนมาก ทำให้อัตราการเข้าพักของโรงแรมในกรุงเทพมหานคร ลดลงทำให้โรงแรมชั้นนำในกรุงเทพมหานครประสบปัญหารายได้ลดลง โรงแรมหลาย ๆ แห่ง ต้องปรับราคาห้องพักลดลง และใช้นโยบายทางการตลาดในการจัดรายการพิเศษต่าง ๆ เพื่อเป็นการหาลูกค้าเข้าพัก และพยายามลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็นลง

ส่วนธุรกิจการบินของบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) ประสบปัญหาในด้านต้นทุนการดำเนินงานเนื่องจากราคาน้ำมันที่เพิ่มขึ้น รายได้ของบริษัทลดลง บริษัทต้อง

นำมาตรการต่าง ๆ มาใช้เพื่อเป็นการเพิ่มรายได้และลดการใช้จ่าย เช่น การปรับราคาค่าโดยสารเพิ่มขึ้น การลดเส้นทางบินหรือเที่ยวบิน ยกเลิกเที่ยวบินโดยสารบางเที่ยวบิน

ผลของการพยากรณ์ โดยวิธี “Decomposition Method” แสดงให้เห็นถึง รายได้จากการท่องเที่ยวลดลง อุตสาหกรรมท่องเที่ยวไทยสูญเสียรายได้ประมาณ 10,803 ล้านบาท ส่งผลให้ดุลการชำระเงินของประเทศเกินดุลลดลง

เนาวรัตน์ พลายน้อย และคณะ (2538, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่องพฤติกรรมการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทย ปี พ.ศ. 2538 วัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อประมาณจำนวนนักท่องเที่ยวชาวไทยที่เดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศ ในรอบปี พ.ศ. 2537 และเพื่อศึกษาพฤติกรรมในการท่องเที่ยวและความต้องการท่องเที่ยวในอนาคตของนักท่องเที่ยวไทย ตลอดจนติดตามผลการใช้สื่อที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยพัฒนาขึ้นใช้ในกิจกรรมการตลาดท่องเที่ยวภายในประเทศ โดยใช้วิธีสุ่มตัวอย่างสัมภาษณ์ชาวไทยที่มีอายุตั้งแต่ 15 ปีขึ้นไป ในระหว่างเดือน มกราคม-ธันวาคม พ.ศ. 2537 จำนวนทั้งสิ้น 3,706 ตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์นักท่องเที่ยวในพื้นที่วิจัยทั้งหมด 13 จังหวัด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร เชียงใหม่ แพร่ นครสวรรค์ ชลบุรี อ่างทอง ราชบุรี ขอนแก่น บุรีรัมย์ หนองคาย สงขลา ตรัง สุราษฎร์ธานี

ผลของการศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทย ปี พ.ศ. 2537 สรุปได้ ดังนี้

วัตถุประสงค์หลักของนักท่องเที่ยวชาวไทย คือ การพักผ่อน เยี่ยมญาติ และปฏิบัติกิจกรรมทางศาสนา และสิ่งจูงใจในการท่องเที่ยว พบว่า เป็นผลพลอยได้จากการทำกิจกรรมอื่น ๆ และอาศัยช่วงเวลาที่มิท่องเที่ยวไปด้วย เดือนที่มีการท่องเที่ยวสูงสุดคือ เมษายน รองลงมา คือ เดือน มกราคม พฤษภาคม และพฤศจิกายน ตามลำดับ ช่วงท่องเที่ยวดังกล่าวเป็นช่วงปิดเทอมหรือเทศกาล

นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่เดินทางมาด้วยตนเอง โดยใช้พาหนะหลักคือ รถยนต์ส่วนบุคคล นักท่องเที่ยวจะพักที่บ้านญาติหรือบ้านเพื่อน แต่ในอนาคตนักท่องเที่ยวมีแนวโน้มที่จะพักในโรงแรม หรือสถานที่พักที่ประกอบการเชิงธุรกิจอื่น ๆ และรับประทานอาหารในแหล่งที่จัดทำในรูปธุรกิจมากขึ้น

จำนวนวันท่องเที่ยวทั้งปีเฉลี่ย 7.5 วัน และค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวประมาณคนละ 722 บาท ต่อวัน ปัญหาที่พบจากการท่องเที่ยว ได้แก่ ปัญหาในด้านคุณภาพของแหล่งท่องเที่ยว สิ่งอำนวยความสะดวก การเอาเปรียบของผู้ประกอบการ ความไม่สะดวกในเรื่องต่าง ๆ เช่น เรื่องที่พักและความแออัดของนักท่องเที่ยวที่มากเกินไปในบางช่วงเวลา

ผลการศึกษาความต้องการท่องเที่ยวของชาวไทยในอนาคต และสื่อข่าวสารการท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวชาวไทยต้องการให้มี การปรับปรุงสภาพแวดล้อมของแหล่งท่องเที่ยว ความปลอดภัยในการท่องเที่ยว การเดินทางที่สะดวก ความสะอาด ความเป็นระเบียบเรียบร้อย การปรับปรุงคุณภาพของแหล่งบริการตามลำดับ

ผลการศึกษาด้านข้อมูลข่าวสารด้านการท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวต้องการในอนาคต พบว่า นักท่องเที่ยวกลุ่มที่มีรายได้ประจำและกลุ่มที่มีการศึกษาระดับสูง จะต้องการข้อมูลการท่องเที่ยวมากกว่ากลุ่มอื่น โดยเฉพาะข้อมูลด้านการท่องเที่ยว เส้นทางและระยะทาง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2539, บทคัดย่อ) การวิจัยเรื่อง โครงการศึกษาลักษณะการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศปี พ.ศ. 2539 ได้จัดทำโครงการศึกษาลักษณะการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศปี พ.ศ. 2539 ได้จัดทำ ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างสัมภาษณ์ นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในระหว่างเดือน กรกฎาคม-ธันวาคม พ.ศ. 2539 จำนวนทั้งสิ้น 8,000 ตัวอย่าง โดยใช้แบบสอบถามสัมภาษณ์นักท่องเที่ยว ณ บริเวณผู้โดยสารขาออก ท่าอากาศยานกรุงเทพฯ ภูเก็ต หาดใหญ่ และเชียงใหม่ สำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางกลับโดยทางอากาศ และสัมภาษณ์นักท่องเที่ยว ณ จุดตรวจด่านชายแดนของกองตรวจคนเข้าเมืองอำเภอสะเดา จังหวัดสงขลา และจังหวัดหนองคาย สำหรับนักท่องเที่ยวที่เดินทางกลับทางบก ทั้งนี้โดยใช้แบบสอบถาม ซึ่งจัดพิมพ์เป็นภาษาต่างประเทศ 6 ภาษา ได้แก่ อังกฤษ ฝรั่งเศส เยอรมัน ญี่ปุ่น เกาหลี และจีน

ผลการศึกษาสรุปได้ ดังนี้

นักท่องเที่ยวจากกลุ่มเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ออกเดินทางมาประเทศไทยมากที่สุด รองลงมา ได้แก่ ประเทศในกลุ่มยุโรป อเมริกา เอเชียใต้ ตามลำดับ โดยที่ตลาดหลักของการ

ท่องเที่ยว 10 อันดับแรก ได้แก่ นักท่องเที่ยวจากประเทศมาเลเซีย ญี่ปุ่น เกาหลี จีน ไต้หวัน สิงคโปร์ ฮองกง เยอรมัน อเมริกา และสหราชอาณาจักร ตามลำดับ

นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางมาประเทศไทยส่วนใหญ่ เดินทางด้วยตนเอง และวัตถุประสงค์หลักของนักท่องเที่ยวมาเพื่อพักผ่อน แหล่งข้อมูลข่าวสารที่นักท่องเที่ยวได้รับส่วนใหญ่ได้จาก หนังสือนำเที่ยว และบริษัทนำเที่ยว และนักท่องเที่ยวจะพักในประเทศไทยนานเฉลี่ยประมาณ 8.2 วัน โดยที่นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาด้วยตนเองจะพักในแต่ละแหล่งท่องเที่ยวประมาณ 5.7 วัน และนักท่องเที่ยวที่เดินทางมากับบริษัทนำเที่ยวจะพักในแต่ละแหล่งท่องเที่ยวเฉลี่ยประมาณ 3.8 วัน

แหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางมาเที่ยวมากที่สุด ได้แก่ กรุงเทพมหานคร รองลงมาได้แก่ พัทยา เชียงใหม่ ภูเก็ต สมุย อุทยาน เชียงราย หาดใหญ่ เกาะพีพี กาญจนบุรี และอื่น ๆ ตามลำดับ

ค่าใช้จ่ายที่นักท่องเที่ยวใช้ในแต่ละแหล่งท่องเที่ยวโดยเฉลี่ยประมาณ 3,310.68 บาท ต่อคน ต่อวัน โดยนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาท่องเที่ยวในกรุงเทพมหานครจะใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคน ต่อวันมากที่สุด และภาคใต้ นักท่องเที่ยวจะใช้จ่ายเฉลี่ยต่อคน ต่อวันน้อยที่สุด

กิจกรรมและสิ่งประทับใจของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ พบว่า นักท่องเที่ยวที่เดินทางมาประเทศไทยในรอบ ปี พ.ศ. 2539 กิจกรรมที่นักท่องเที่ยวทำมากเป็นอันดับหนึ่งคือ ชื้อของ รองลงมาได้แก่ เที่ยวชมสถานที่ทางประวัติศาสตร์ ชมวัฒนธรรมท้องถิ่น เที่ยวกลางคืน เที่ยวชายหาด เป็นต้น

ปัญหาหรืออุปสรรคของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ โดยปัญหาของนักท่องเที่ยวที่พำนักอยู่ในกรุงเทพมหานคร คือ ปัญหาการจราจร และปัญหาด้านมลภาวะ ส่วนปัญหาของนักท่องเที่ยวที่พำนักอยู่ในต่างจังหวัด พบว่า มีปัญหาในการเดินทางท่องเที่ยวไปยังแหล่งท่องเที่ยวภายในจังหวัด แต่เป็นปัญหาที่ไม่รุนแรงมากนัก

สิรินาถ นุชยเหล็ก (2541, บทคัดย่อ) ศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่และภูเก็ต วัตถุประสงค์ในการศึกษาเพื่อพิจารณาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติในการเดินทางมายังจังหวัดเชียงใหม่และ

จังหวัดภูเก็ตจนเป็นสาเหตุให้นักท่องเที่ยวต่างชาติในจังหวัดภูเก็ต เพิ่มขึ้นอัตราที่มากกว่าจังหวัดเชียงใหม่

ผลของการวิเคราะห์ในส่วนแรก พบว่า จังหวัดเชียงใหม่และภูเก็ต แตกต่างกัน ทั้งภูมิลำเนาทัศนคติ รสนิยมและความต้องการท่องเที่ยว ปัจจัยบวก คือ สภาพภูมิทัศน์ของท้องถิ่นและสาธารณูปโภคที่เพียบพร้อม ส่วนปัจจัยที่แตกต่างกัน พบว่า จังหวัดเชียงใหม่ มีปัญหาที่เป็นอุปสรรคมากที่สุดคือ ปัญหาการจราจรติดขัด ส่วนจังหวัดภูเก็ต เป็นปัญหาค่าครองชีพสูงและการเอารัดเอาเปรียบนักท่องเที่ยว

ผลการวิเคราะห์ในส่วนที่สอง เป็นการทดสอบความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติทั้งทางด้านบวกและด้านลบกับภูมิลำเนาในจังหวัดเชียงใหม่ ปัจจัยทางด้านบวกในด้านวัฒนธรรมและประเพณีที่เป็นเอกลักษณ์ท้องถิ่น และการซื้อสินค้าและของที่ระลึก ส่วนปัจจัยทางด้านลบในด้านปัญหาอาชญากรรม และปัญหาขาดการประชาสัมพันธ์ที่เพียงพอมีความสัมพันธ์กับภูมิลำเนาของนักท่องเที่ยวต่างชาติ ส่วนในจังหวัดภูเก็ต ปัจจัยด้านบวกในด้านภูมิอากาศที่ดี ความเป็นมิตรและอบอุ่น สิ่งแวดล้อมที่ดี และการอาบแดด ปัจจัยทางด้านลบในด้านปัญหาอาชญากรรม และปัญหาขาดการประชาสัมพันธ์ที่เพียงพอมีความสัมพันธ์กับภูมิลำเนาของนักท่องเที่ยวต่างชาติ

ศักดิ์ชัย เอ่งฉ้วน (2545, บทคัดย่อ) ศึกษาเรื่อง การศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในจังหวัดกระบี่ วัตถุประสงค์เพื่อพิจารณาความสัมพันธ์ระหว่างปัจจัยส่วนบุคคล และพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทยและชาวต่างประเทศในจังหวัดกระบี่

ผลการศึกษาส่วนแรก เป็นการทดสอบตามสมมติฐานของนักท่องเที่ยวชาวไทย พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล เพศ อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา รายได้ และอาชีพ มีผลต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวไทย ความคิดเห็นต่อสิ่งที่นักท่องเที่ยวชาวไทยประทับใจในจังหวัดกระบี่ เรียงลำดับจาก มากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ธรรมชาติที่สวยงาม อากาศดี และกิจกรรมต่าง ๆ ได้แก่ ปีนเขา ดำน้ำ พายเรือคายัค และอื่น ๆ ตามลำดับ ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวไทยต่อสิ่งที่ควรปรับปรุง เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ค่าครองชีพราคาแพง การคมนาคมขนส่งภายในจังหวัด และข้อมูลการท่องเที่ยวไม่เพียงพอ ตามลำดับ ส่วนที่สองเป็นการทดสอบตามสมมติฐาน

ของนักท่องเที่ยวยาวต่างประเทศ พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล อายุ สถานภาพสมรส ระดับการศึกษา และรายได้ มีผลต่อพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวยาวต่างประเทศ ความคิดเห็นต่อสิ่งที่นักท่องเที่ยวยาวต่างประเทศประทับใจในจังหวัดกระบี่ เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ธรรมชาติที่สวยงาม ความเป็นมิตรของคนในท้องถิ่น และอากาศดี ตามลำดับ ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวยาวต่างประเทศต่อสิ่งที่ควรปรับปรุง เรียงลำดับจากมากไปน้อย 3 ลำดับแรก ได้แก่ ปัญหาด้านสาธารณูปโภค ปัญหาด้านภาษา และปัญหาด้านการเอาใจเปรียบนักท่องเที่ยวยาวตามลำดับ

บทที่ 3

การท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

สภาพทางภูมิประเทศของสุราษฎร์ธานี

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2545) ได้กล่าวไว้ว่า สุราษฎร์ธานี เป็นเมืองเก่าแก่ที่มีมาตั้งแต่สมัยก่อนประวัติศาสตร์ ชนพื้นเมือง ได้แก่ พวกเขมร และมลายูดั้งเดิม ซึ่งอาศัยอยู่ในเขตลุ่มน้ำหลวง (แม่น้ำตาปี) และบริเวณอ่าวบ้านดอน ก่อนที่ชาวอินเดียจะอพยพเข้ามาตั้งหลักแหล่ง และเผยแพร่วัฒนธรรมดังปรากฏหลักฐานชุมชน โบราณที่อำเภอท่าชนะและอำเภอไชยา เป็นต้น

ต่อมาในพุทธศตวรรษที่ 13 มีหลักฐานปรากฏว่า เมืองนี้ได้รวมกับอาณาจักรศรีวิชัย เมื่ออาณาจักรนี้เสื่อมลง จึงแยกตัวออกเป็น 3 เมือง คือ เมืองไชยา เมืองท่าทอง และเมืองคีรีรัฐ ขึ้นต่อเมืองนครศรีธรรมราช ต่อมาในรัชสมัยของพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว โปรดฯ ให้ย้ายเมืองท่าทองมาตั้งที่บ้านดอน และยกฐานะเป็นเมืองจัตวา ขึ้นตรงต่อกรุงเทพมหานคร พระราชทานนามว่า “เมืองกาญจนดิษฐ์” ครั้นเมื่อมีการปกครองแบบมณฑล ได้รวมเมืองทั้งสามเป็นเมืองเดียวกันเรียกว่า เมืองไชยา ต่อมา พ.ศ. 2458 รัชกาลที่ 6 โปรดฯ ให้เปลี่ยนชื่อเมืองไชยา มาเป็นเมืองสุราษฎร์ธานี แปลว่า เมืองแห่งคนดี

สุราษฎร์ธานี เป็นจังหวัดที่มีพื้นที่มากที่สุดของภาคใต้ ห่างจากกรุงเทพฯ 685 กิโลเมตร มีพื้นที่ 12,891 ตารางกิโลเมตร ครอบคลุมพื้นที่ป่าดิบชื้นอุดมด้วยความหลากหลายของพืชพรรณและสัตว์ป่า และยังมีหมู่เกาะที่มีชื่อเสียง น้ำทะเลใส หาดทรายขาว อาทิ เกาะสมุย เกาะพะงัน เกาะเต่า และเกาะนางยวน ซึ่งแต่ละเกาะมีความหลากหลายของธรรมชาติแตกต่างกันไป

อาณาเขต

ทิศเหนือ	ติดต่อ จังหวัดชุมพร และจังหวัดระนอง
ทิศใต้	ติดต่อ จังหวัดนครศรีธรรมราช และจังหวัดกระบี่
ทิศตะวันออก	ติดต่อ อ่าวไทย และจังหวัดนครศรีธรรมราช
ทิศตะวันตก	ติดต่อ จังหวัดพังงา และจังหวัดระนอง

การเดินทาง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2545) ได้กล่าวไว้ว่า การเดินทางโดย รถยนต์ จากกรุงเทพฯ ใช้เส้นทางสายธนบุรี-ปากท่อ (ทางหลวงหมายเลข 35) จากนั้นใช้ทางหลวงหมายเลข 4 โดยผ่านจังหวัดเพชรบุรี ประจวบคีรีขันธ์ ชุมพร แล้วเข้าสู่ทางหลวงหมายเลข 41 จนถึงจังหวัดสุราษฎร์ธานี รวมระยะทาง 685 กิโลเมตร

รถไฟ จากสถานีรถไฟหัวลำโพง มีบริการเดินรถทุกวัน ระยะทาง 650 กิโลเมตร ผู้โดยสารต้องไปลงที่สถานีรถไฟอำเภอพุนพิน ในจังหวัดสุราษฎร์ธานี แล้วต่อรถประจำทาง หรือแท็กซี่เข้าตัวจังหวัด ระยะทาง 13 กิโลเมตร

รถโดยสารประจำทาง บริษัทขนส่ง จำกัด เปิดบริการเดินรถระหว่างกรุงเทพฯ-สุราษฎร์ธานี ทุกวัน ใช้เวลาเดินทาง 11 ชั่วโมง รถออกจากสถานีขนส่งสายใต้ใหม่ ถนนบรมราชชนนี

เครื่องบิน บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) มีบริการเที่ยวบินกรุงเทพฯ-สุราษฎร์ธานีทุกวัน ใช้เวลาในการเดินทาง 1 ชั่วโมง

สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัดสุราษฎร์ธานี

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2545) ได้กล่าวไว้ว่า สุราษฎร์ธานีเป็นจังหวัดที่เป็นศูนย์รวมของสถานที่ท่องเที่ยวที่สำคัญและมีคุณค่าของภาคใต้มากที่สุด ทั้งทางประวัติศาสตร์ โบราณวัตถุ ศาสนา และศิลปวัฒนธรรมที่สามารถดึงดูดนักท่องเที่ยวให้เข้ามาท่องเที่ยว

และเยี่ยมชม สถานที่ท่องเที่ยวในจังหวัด สุราษฎร์ธานีที่สำคัญ และมีศักยภาพต่อการท่องเที่ยว สามารถแสดงได้ ดังนี้

เกาะสมุย เป็นเกาะที่มีชื่อเสียงไปทั่วโลก อยู่บริเวณอ่าวไทย ห่างจากสุราษฎร์ธานีไปทางทิศตะวันออก 84 กิโลเมตร มีเนื้อที่ 247 ตารางกิโลเมตร ถนนรอบเกาะ (ถนนสายทวิราษฎร์ภักดี) ยาว 54 กิโลเมตร พื้นที่ 1 ใน 3 ของเกาะเป็นที่ราบ ล้อมรอบภูเขา ช่วงเดือนมกราคมถึงเดือนพฤษภาคม เป็นช่วงที่คลื่นลมสงบเหมาะแก่การท่องเที่ยวที่สุด เกาะสมุยเป็นเกาะที่มีหาดทรายขาวมีชื่อหลายแห่ง อาทิ หาดเฉวง หาดนาเทียน หาดตลิ่งงาม หาดละไม

ประทีป สายเสน และ รัตนา ภูศิลาปี (2536, หน้า 47-54) ได้อธิบายว่า คำว่า สมุย เป็นชื่อที่มีข้อสันนิษฐานกันไปหลายกระแส เช่น สมุย อาจมาจากคำว่า เซ่าบ่วย ซึ่งเป็นภาษาจีนไหหลำ หมายถึง ด้านแรกหรือประตูแรก เพราะในสมัยที่ชาวจีนไหหลำเดินทางมาค้าขายทางเรือมักจะแวะพักที่เกาะแห่งนี้เป็นด้านแรก คำว่า เซ่าบ่วย ก็กลายเสียงมาเป็น สมุย หรือสมุย มาจากคำของพวกโจพะ แปลว่า คลื่นลม ในสมัยก่อนพวกโจพะเดินทางโดยทางเรือเข้ามาในอาณาจักรศรีวิชัย จึงเรียกเกาะนี้ว่า เกาะสมุย และบ้างก็ว่าสมุย เป็นชื่อของต้นไม้ชนิดหนึ่งที่มีอยู่ทางภาคใต้ภาษาพื้นเมืองเรียกว่า ต้นหมุย ซึ่งมีอยู่ 2 ชนิด คือ ต้นหมุยขม กับต้นหมุยหอม

ที่เกาะสมุย เคยมีผู้พบขวานฟ้า ซึ่งเป็นลักษณะขวานหินเป็นอาวุธสำหรับล่าสัตว์ จึงน่าจะสันนิษฐานได้ว่า เกาะสมุยเป็นดินแดนที่เคยมีผู้คนเข้ามาอยู่อาศัยก่อนแล้วตั้งแต่ดึกดำบรรพ์ หลักฐานอีกประการหนึ่ง คือ กลองมโหระทึกที่มีการค้นพบเมื่อเดือนกันยายน พุทธศักราช 2520 ที่วัดตลิ่งชัน ตำบลตลิ่งงาม อำเภอเกาะสมุย ซึ่งนับว่า เป็นวัฒนธรรมสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ยุค โลหะสำริด นั้นย่อมหมายถึง บนเกาะสมุยนี้เคยเป็นดินแดนที่มีผู้คนเข้ามาอยู่อาศัยเป็นเวลานานนับพันปีมาแล้ว

ในสมัยรัชกาลที่ 5 พระบาทสมเด็จพระจุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ทรงพระกรุณาโปรดเกล้าฯ ให้เกาะสมุยเป็นเมืองส่งส่วยอากรขึ้นกับเมืองนครศรีธรรมราช โดยมีที่ว่าการเมืองอยู่ที่บ้านคอนแอมมีราษฎรไทยตั้งบ้านเรือนอยู่ประมาณ 400 หลัง ราษฎรจีนประมาณ 100 หลัง เป็นคนไทย 1,000 คนเศษ คนจีน 600 คนเศษ คิดทั้งคนที่สัญจรไปมาอีกรวมแล้วประมาณ 2,000 คน เมื่อเกาะสมุยเป็นเมืองส่งส่วย ให้แก่ เมืองนครศรีธรรมราช

เจ้าเมืองนครศรีธรรมราชก็ส่งคนมาปกครองเกาะสมุย ในปีพุทธศักราช 2427 เกาะสมุย ได้ย้ายมาขึ้นกับเมืองไชยา

ต่อมาเมื่อปีพุทธศักราช 2440 ได้มีการจัดระบบการปกครองท้องถิ่นขึ้นใหม่ โดยยุบหัวเมืองต่าง ๆ ตั้งเป็นมณฑล จังหวัด และอำเภอเมือง เกาะสมุยกับเกาะพะงันจึงรวมเป็นอำเภอเดียวกัน เรียกว่า อำเภอเกาะสมุยขึ้นตรงต่อจังหวัดสุราษฎร์ธานี (เมืองไชยาเก่า)

ครั้นในรัชกาลปัจจุบัน เมื่อวันที่ 23-24 เมษายน พุทธศักราช 2505 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชและสมเด็จพระนางเจ้าฯ พระบรมราชินีนาถได้เสด็จประพาสเกาะสมุย และต่อมาเมื่อวันที่ 13 เมษายน พุทธศักราช 2520 กระทรวงมหาดไทยได้ประกาศยกฐานะเกาะพะงัน ขึ้นเป็นอำเภอเกาะพะงัน และแยกตัวจากอำเภอเกาะสมุยตั้งแต่นั้น

เกาะสมุยเป็นอำเภอหนึ่งที่ขึ้นกับจังหวัดสุราษฎร์ธานี พื้นที่ของอำเภอประกอบด้วย เกาะใหญ่น้อย ประมาณ 47 เกาะ นอกจากเกาะสมุยแล้วยังมีเกาะหลัก เกาะริกัน เกาะนกตะเกา เกาะเชือก เกาะส้ม เกาะพลวย ฯลฯ เกาะสมุยเป็นเกาะที่ใหญ่ที่สุดของจังหวัดสุราษฎร์ธานี

สภาพภูมิอากาศบนเกาะสมุย แบ่งออกเป็น 3 ฤดู คือฤดูฝน เริ่มตั้งแต่ พฤษภาคม ถึง ตุลาคม และฤดูหนาว เริ่มตั้งแต่ ตุลาคม ถึง มกราคม ส่วนอีก 3 เดือน คือ กุมภาพันธ์ ถึง เมษายน จะเป็นฤดูแล้งเป็นช่วงที่เหมาะสมที่สุดสำหรับการไปพักผ่อนท่องเที่ยวบนเกาะสมุย

อำเภอเกาะสมุย ประกอบไปด้วยเกาะเล็กเกาะน้อยรวมกันเข้าเป็นอำเภอ มีการแบ่งเขตการปกครองออกเป็น 7 ตำบล 39 หมู่บ้าน คือ ตำบลอ่างทอง ตำบลแม่น้ำ ตำบลหน้าเมือง ตำบลคลังงาม ตำบลลิปะน้อย ตำบลบ่อผุด ตำบลมะเร็ด ทรัพยากรธรรมชาติของเกาะสมุยส่วนใหญ่จะเป็นแร่ธาตุต่าง ๆ เช่น ดินบุก และวุลแฟรม เป็นต้น ซึ่งมีอยู่ทั่วไปบนเกาะสมุย

ประชากรบนเกาะสมุยกว่าห้าหมื่นคนในปัจจุบันประกอบอาชีพหลากหลาย เช่น ทำการเกษตร ทำสวนมะพร้าว ทำนา ทำสวนผลไม้ การประมง และทำเหมืองแร่ ตลอดจน

อุตสาหกรรม การพาณิชย์ โดยเฉพาะการทำสวนมะพร้าวที่เกาะสมุยเป็นอาชีพที่สำคัญที่สุด และมีเนื้อที่สำหรับเพาะปลูกถึงแสนไร่

บนเกาะสมุยมีโบราณสถานที่สำคัญอยู่หลายแห่ง เช่น มีการขุดพบกลองมโหระทึก เมื่อเดือนกันยายน ปีพุทธศักราช 2520 ที่วัดดิ่งพัง ซึ่งเป็นวัฒนธรรมดองของ (เวียดนาม) อันเป็นวัฒนธรรมสมัยก่อนประวัติศาสตร์ยุคโลหะสำริด พระพุทธรูปเขาเต่า เป็นพระพุทธรูปสี่รอย ประดิษฐานที่เขาเต่า ในตำบลหน้าเมืองกับตำบลมะเร็ตเจดีย์วัดแหลมสอ ตั้งอยู่ฝั่งทะเลตำบลหน้าเมือง เขตติดต่อกับตำบลดิ่งงาม ภายในองค์พระเจดีย์บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ

เจดีย์สำนักสงฆ์หินงู พระพุทธโคดม และวัดเก่าแก่อีกหลายวัด ปัจจุบันเกาะสมุยกลายเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญแหล่งหนึ่งของภาคใต้ เป็นที่นิยมทั้งนักท่องเที่ยวชาวไทย และต่างประเทศ การเดินทาง ไปเที่ยวที่เกาะสมุยก็มีความสะดวกสบายมากในปัจจุบัน คือ มีทั้งทางเครื่องบินและทางเรือเฟอร์รี่ที่มีความปลอดภัย

บนเกาะสมุยมีสถานที่ทางธรรมชาติอันน่าเที่ยวชมอยู่หลายแห่ง โดยเฉพาะชายหาดที่สวยงาม ซึ่งนักท่องเที่ยวนิยมเดินทางมาพักผ่อนและอาบแดดกันมากแห่งหนึ่งในทะเลแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

หาดบริเวณอ่าวละไม ตำบลมะเร็ต มีหินรูปร่างประหลาดคล้ายอวัยวะเพศผู้ชาย และผู้หญิง ซึ่งชาวบ้านนิยมเรียกหินตาหินยาย ซึ่งนับได้ว่าเป็นแหล่งหินธรรมชาติที่หลายคนมาเที่ยวเกาะสมุยสนใจมาชมมากแห่งหนึ่ง

นอกจากทะเลสวยน้ำใส เกาะสมุย ยังมีกิจกรรมที่กำลังได้รับความนิยมไปทั่วโลกบริการนักท่องเที่ยว นั่นคือ สปา หรือการดูแลสุขภาพด้วยการใช้น้ำบำบัด เช่น การอาบแช่น้ำ อาจจะเป็นน้ำแร่ หรือน้ำร้อน การบำบัดโดยการนวด หรือ การใช้ พฤษกษาบำบัด โดยใช้กลิ่นพืชพรรณช่วยในการคลายเครียด ซึ่งมีสถานที่บริการอยู่หลายแห่ง ทั้งในโรงแรมและศูนย์สปาโดยเฉพาะ แต่ละสถานที่มีบรรยากาศ ความสะดวกสบาย และการบริการที่ดีเยี่ยม และสำหรับนักกอล์ฟที่นี่ก็มีสนามกอล์ฟให้ได้ออกกำลังกายอีกด้วย

สวนโมกขพลาราม อยู่บริเวณเขาพุทธรอง ริมทางหลวงหมายเลข 41 บริเวณกิโลเมตรที่ 134 เดิมชื่อวัดธารน้ำไหล มีท่านพุทธทาสภิกขุเป็นผู้ริเริ่มสร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2502 เพื่อเป็นสถานที่แสวงหาความสงบและศึกษาธรรม มีโรงมหรสพทางวิญญาณ ซึ่ง

ประกอบด้วย ภาพศิลป์ บทกวี คติธรรมคำสอนในพุทธศาสนานิกายต่าง ๆ ภาพพุทธประวัติ ภาพจำลองจากภาพหินสลัก เรื่องพุทธประวัติในอินเดีย รอบบริเวณร่มรื่นเหมาะสำหรับเป็นที่ฝึกอบรมจิตใจและศึกษาพุทธศาสนา มีการสอนฝึกสมาธิ

วัดพระบรมธาตุไชยาราชวรวิหาร อยู่ตำบลเวียง ห่างจากตัวเมืองสุราษฎร์ธานี ประมาณ 54 กิโลเมตร องค์พระเจดีย์เป็นโบราณสถาน ที่สร้างขึ้นตามแบบลัทธิมหานาน ตั้งแต่ครั้งอาณาจักรศรีวิชัยรุ่งเรือง รอบองค์พระธาตุมีเจดีย์เล็ก ๆ 4 ทิศล้อมรอบด้วยวิหารคด ซึ่งประดิษฐานพระพุทธรูปเก่าแก่ขนาดต่าง ๆ โดยรอบทั้ง 4 ด้าน

อุทยานแห่งชาติเขาสก ครอบคลุมพื้นที่อำเภอบ้านตาขุน อำเภอพนม และอำเภอคีรีรัฐนิคม มีพื้นที่ 462,712 ไร่ ประกาศเป็นอุทยานแห่งชาติ เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ. 2537 สภาพโดยทั่วไปเป็นภูเขาหิน และภูเขาหินปูนสลับซับซ้อน มีแนวหน้าผาสูงชัน ด้านทิศเหนือเป็นแหล่งน้ำขนาดใหญ่ เกิดจากการก่อสร้างเขื่อนรัชชประภา มีป่าไม้และสัตว์ป่าอุดมสมบูรณ์พันธุ์ไม้หายาก ได้แก่ ปาล์มหลังขาว และ บัวผุด อุทยานมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ ได้แก่ น้ำตกโตนกลอย น้ำตกธารสวรรค์ น้ำตกสิบเอ็ดชั้น

เขื่อนรัชชประภา (เขื่อนเชี่ยวหลาน) อยู่บริเวณเดียวกับการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย ห่างจากตัวเมืองสุราษฎร์ธานี 90 กิโลเมตร เป็นเขื่อนหินทิ้งแกนดินเหนียว ออกแรงสูง 95 เมตร ยาว 700 เมตร บริเวณเขื่อน และอ่างเก็บน้ำร่มรื่นด้วยต้นไม้ใหญ่ และสวนสวยงาม ภูเขาหินปูนที่อยู่ในเขื่อนมีรูปร่างต่าง ๆ แปลกตาสวยงามตามธรรมชาติ ท่ามกลางผืนน้ำสีเขียวที่ดูอบอุ่นเย็นสบายเหมาะจะมาเที่ยวพักผ่อน

เกาะเต่า เป็นเกาะที่ตั้งโดดเดี่ยวในอ่าวไทยอยู่ห่างจากอำเภอเกาะพะงัน 45 กิโลเมตร ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือ ในอดีตกรมราชทัณฑ์ใช้เป็นเรือนจำกักขังนักโทษการเมือง (กบฏบวรเดช) สมัยการปกครองของคณะราษฎร เกาะเต่ามีประชาชนอาศัย ตั้งแต่ปี 2490 เป็นเกาะที่มีธรรมชาติและความสะดวกสบายของชีวิตได้ทะเล สวยงามด้วยแนวปะการังทั้งน้ำตื้นและน้ำลึก ปลาหลากชนิดสีสวย ๆ มากมายที่นักดำน้ำจะต้องนึกถึง และชายหาดที่มีหาดทรายขาวสวยสงบน่าพักผ่อนหลายหาด และมีสถานที่ท่องเที่ยวบนเกาะเต่าและใกล้ ๆ เกาะเต่าได้แก่ หาดทรายรี อ่าวลึก เกาะกงทรายแดง อ่าวแหลมเทียน อ่าวโตนดและ กองหินชุมพร

เกาะนางยวน อยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงเหนือของเกาะเต่า เป็นเกาะที่มีเกาะเล็ก ๆ 3 เกาะเชื่อมกัน สงบ สามารถเห็นหาดทรายเชื่อมกันเวลาที่น้ำลง เป็นเกาะที่มีหาดทราย เนื้อละเอียดขาว น้ำทะเลใส น่านั่งเล่นและพักผ่อนสำหรับผู้ที่นิยมความสงบ เป็นเกาะที่มีปะการังน้ำตื้นและน้ำลึกที่ยังสมบูรณ์และสวยงาม บนเกาะยังมีจุดชมวิวที่สามารถมองหาดทรายสามหาดเชื่อมต่อกันได้อย่างสวยงาม และมีที่พักเอกชนที่ปลูกอยู่ตามไหล่เขาที่สามารถมองเห็นความงามของท้องทะเลได้อย่างอยู่แห่งหนึ่ง

สถานีพัฒนาและส่งเสริมอนุรักษ์สัตว์ป่าเขาท่าเพชร ห่างจากตัวเมือง 6 กิโลเมตร ใช้เส้นทางสายสุราษฎร์ธานี-บ้านนาสาร มีเนื้อที่ 2,906 ไร่ สูงจากระดับน้ำทะเล 210 เมตรประกาศเป็นป่าสงวนแห่งชาติ เมื่อ พ.ศ. 2508 โดยใช้ชื่อวนอุทยานเขาท่าเพชร ต่อมากองอนุรักษ์สัตว์ป่าได้ประกาศจัดตั้งเป็นศูนย์ศึกษาธรรมชาติและสัตว์ป่า เมื่อ พ.ศ. 2519 ปัจจุบันเปลี่ยนชื่อเป็น สถานีพัฒนาและส่งเสริมการอนุรักษ์สัตว์ป่าเขาท่าเพชร ภายในเป็นป่าดิบแล้ง และป่าเบญจพรรณ บนยอดเขาสามารถชมทิวทัศน์รอบตัวเมืองสุราษฎร์ธานีได้โดยรอบ

พิพิธภัณฑสถานแห่งชาติไชยา ตั้งอยู่ฝั่งตรงข้ามวัดพระบรมธาตุไชยาราชวรวิหาร เป็นพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ประเภทประวัติศาสตร์และ โบราณคดี อาคารหลังแรกด้านหน้าจัดแสดงประติมากรรมศิลาและสำริดที่ค้นพบในเมืองไชยาเก่า ได้แก่ เทวรูปพระนารายณ์ พระโพธิสัตว์อวโลกิเตศวร ส่วนอาคารที่สองเป็นที่จัดแสดงหลักฐานสมัยก่อนประวัติศาสตร์ ตั้งแต่สมัยทวารวดี ศรีวิชัย ลพบุรี สุโขทัย และอยุธยา นอกจากนี้ยังจัดแสดงงานประณีตศิลป์ต่าง ๆ

วัดรัตนาราม หรือวัดแก้ว ตั้งอยู่ที่บ้านวัดแก้ว ตำบลเมลิ็ด อยู่ห่างจากวัดพระบรมธาตุไชยาประมาณ 1 กิโลเมตร วัดแก้วเป็นวัดเก่าแก่ ไม่ทราบแน่ชัดว่าสร้างในสมัยใด สันนิษฐานว่า เจดีย์วัดแก้วสร้างสมัยเดียวกับเจดีย์วัดพระบรมธาตุไชยา คือระหว่างพุทธศตวรรษที่ 14-15 มีโบราณที่สำคัญ เรียกว่า เจดีย์วัดแก้ว เป็นโบราณสถานสถาปัตยกรรมศรีวิชัย ลักษณะเจดีย์เป็นแบบก่ออิฐไม่ถือปูน ฐานล่างเป็นรูปสี่เหลี่ยมจัตุรัส มีมุข 4 ด้าน ระหว่างมุขทำเป็นช่องมุขไม้สิบสองซุ้มด้านทิศตะวันออก มีทางเดินไปห้องกลางของเจดีย์ ภายในซุ้มมีพระพุทธรูปปางมารวิชัยประดิษฐานอยู่ทุกซุ้ม กองโบราณคดีกรมศิลปากร ได้ขุดแต่งบูรณะในปี พ.ศ. 2519-2522

หมู่บ้านพุมเรียงและแหลมโพธิ์ อยู่ที่ตำบลพุมเรียง ห่างจากตัวอำเภอไชยา 7 กิโลเมตร เป็นชุมชนชาวมุสลิมเป็นส่วนใหญ่ ที่มีอาชีพทอผ้าไหม ผ้าไหมพุมเรียงเป็นผ้าทอยกคั้นเงิน หรือคั้นทองสวยงาม คุณภาพดี มีลวดลายสวยงามอันเป็นเอกลักษณ์ของชาวพุมเรียง เป็นสินค้าพื้นเมืองของจังหวัดสุราษฎร์ธานี เลยจากหมู่บ้านไป 2 กิโลเมตร ตามเส้นทางพุมเรียงชายทะเลจะถึงแหลมโพธิ์ ชายทะเลที่น่าเที่ยวแห่งหนึ่งของตำบลพุมเรียง มีอาหารทะเล โดยเฉพาะหอยขาว ที่มีอยู่ที่แหลมโพธิ์เพียงแห่งเดียวเท่านั้น

เทศกาลและงานประเพณี

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2545) ได้กล่าวไว้ว่า ประเพณีชักพระ หรือลากพระ จัดขึ้นในวันออกพรรษา (แรม 1 ค่ำ เดือน 11) แต่ละวัดจะทำบุษบกหรือพนมพระ ตกแต่งอย่างสวยงาม ตรงกลางบุษบกเป็นที่ประดิษฐานพระพุทธรูปปางอุ้มบาตร ตามคติทางพุทธศาสนาแล้วให้ประชาชนลากไป เมื่อเสร็จพิธีลากพระ (ทั้งบนบกและในน้ำ) จะนำพระพุทธรูปไปสร่งน้ำแล้วมีพิธีสงฆ์สมโภชในตอนค่ำ โดยจะเทศน์เกี่ยวกับการเสด็จกลับของพระพุทธเจ้าจากสวรรค์ชั้นดาวดึงส์สู่โลกมนุษย์

งานวันเงาะ โรงเรียน จัดขึ้นประมาณต้นเดือนสิงหาคมของทุกปี เพื่อนำผลิตผลเงาะ โรงเรียนและผลิตผลทางการเกษตรอื่น ๆ มาแสดงและจำหน่าย

กีฬาพื้นเมือง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2545) ได้กล่าวไว้ว่า กีฬาชนควาย ที่เกาะสมุย มีลักษณะคล้ายกับ กีฬาชนวัวของจังหวัดสงขลา จะจัดขึ้นในโอกาสที่มีงานมงคล หรือเทศกาลต่าง ๆ เช่นตรุษสงกรานต์ และวันขึ้นปีใหม่

สินค้ำพื้นเมือง

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2545) ได้กล่าวถึง สินค้ำพื้นเมืองที่จังหวัด สุราษฎร์ธานี ซึ่งมีดังต่อไปนี้

ไข่เค็มไชยา ที่อำเภอไชยา เป็นไข่เค็มที่เป็นที่รู้จักของคนทั่วไปการทำไข่เค็มไชยา ใช้ไข่เป็ดจากอำเภอไชยา มีไข่แดงมาก และไม่ขาวเหมือนไข่เป็ดทั่วไป จากนั้นเอาดินจากจอมปลวกมาตำให้ละเอียด ร่อนเอาเฉพาะที่ละเอียด แยกเอากรวด ทราย ออกให้หมด คลุกด้วยน้ำและเกลือให้ดินค่อนข้างเหนียว แล้วเอาดินนี้หุ้มไข่เป็ด หลังจากนั้นนำไปคลุกกับขี้เถ้าแกลบ แล้วนำมาบรรจุหีบห่อเพื่อจำหน่าย มีฉลากบอกระยะเวลาไว้ว่า เมื่อใดเหมาะสำหรับทอดไข่ดาว เมื่อใดเหมาะสำหรับต้ม

ขนมจิ้ง นิยมทำกันมากในอำเภอไชยา ประกอบด้วยข้าวเหนียว น้ำ และน้ำตาล โดยนำข้าวเหนียวแช่น้ำค้างประมาณ 3-5 ชั่วโมง จากนั้นนำข้าวเหนียวมาห่อด้วยใบไผ่แฉะ แล้วนำจิ้งไปต้มจนกว่าจะสุก รับประทานกับน้ำเชื่อม หรือน้ำกะทิก็ได้

ผ้าไหมพุมเรียง เป็นงานหัตถกรรมที่ทำกันในหมู่บ้านไทยมุสลิม เข้าใจว่าแต่เดิมคงเป็นพวกแขกที่อพยพ หรือถูกกวาดต้อนมาจากไทรบุรี พร้อม ๆ กับช่างทอผ้าที่เมือง นครศรีธรรมราช บ้างก็สันนิษฐานว่า ไทยมุสลิมที่พุมเรียงอาจจะเป็นชาวปัตตานี เพราะอารยธรรมสูงกว่าที่อื่น แล้วมาอาศัยอยู่ที่ตำบลพุมเรียง นิยมทอผ้าด้วยกี่กระตุก ลวดลายต่าง ๆ ที่ประดิษฐ์ขึ้นเป็นของชาวบ้านพุมเรียง มี 5 ลาย ได้แก่ ลายราชวัตร ลายดอกพิกุล ลายดอกโคม ลายนพเก้า และลายยกเบ็ด

หมวกพุมเรียง หมวกพุมเรียงเป็นงานหัตถกรรม ที่ชาวพุมเรียงทำสืบทอดกันมาเป็นเวลานาน ไม่ปรากฏหลักฐานที่แน่ชัดว่าเริ่มทำกันตั้งแต่สมัยใด รู้แต่ว่าทำกันมากในกลุ่ม ของชาวพุทธ ตำบลพุมเรียง การทำหมวกพุมเรียงทำจากวัสดุหลายอย่างด้วยกัน คือ ปอแก้ว ไบลาน หรือไบตาล ลักษณะของหมวกพุมเรียงที่แปลกไปจากหมวกสานของที่อื่น คือ การสานจะเป็นลักษณะเส้นยาวก่อนแล้วจึงนำมาเย็บเป็นรูปทรงหมวกภายหลัง ซึ่งหมวกลักษณะนี้ชาวบ้านเรียกกันว่า หมวกกรานี

• ผลิตภัณฑ์จากใบยางพารา ที่อำเภอบ้านนาสาร ในรูปแบบต่าง ๆ เช่น ผีเสื้อ และ ดอกไม้ เป็นต้น

ผลิตภัณฑ์จากกระจุค โดยกลุ่มแม่บ้านเกษตรกรทำสะท้อน อำเภอพุนพินมีผลิตภัณฑ์หลายแบบ เช่น กระเป๋า หมวก และเพิ่มใส่เอกสาร

หอยนางรม หอยนางรมสุราษฎร์ธานีเป็นที่รู้จักกันอย่างแพร่หลายในหมู่นักบริโภคว่า สด ตัวใหญ่ รสหวาน เนื้อในขาว มีคุณค่าทางอาหารสูง หอยนางรมเริ่มเพาะเลี้ยงประมาณปี 2504 ทดลองเลี้ยงที่แหลมชุย อำเภอไชยา ต่อมาได้เพาะเลี้ยงที่บริเวณปากคลองท่าทอง และปากคลองกะแคะ อำเภอกาญจนดิษฐ์ หอยนางรมมี 2 ชนิด คือ ชนิดพันธุ์เล็ก เรียกว่าหอยเจาะ ชนิดพันธุ์ใหญ่เรียกว่า หอยตะ โกรม ลักษณะเป็นหอย 2 ฝา พบทั่วไปบริเวณน้ำตื้นชายฝั่ง หอยนางรมจะออกวางไข่ตลอดปี แต่จะมีมากในเดือนกุมภาพันธ์ ถึงเดือนเมษายน หอยนางรมจะวางไข่ครั้งหนึ่งประมาณ 1-9 ล้านฟอง เจาะพันธุ์โรงเรียน ของอำเภอนาสารเป็นผลไม้ที่มีชื่อเสียงมากที่สุดของจังหวัด สุราษฎร์ธานี มีรสหวานและกรอบ ผลโต เนื้อแห้ง เปลือกบาง

สะตอ เป็นพืชเศรษฐกิจของจังหวัดสุราษฎร์ธานี โดยเฉพาะที่อำเภอคีรีรัฐนิคม จะมีมากในเดือนกรกฎาคม-สิงหาคม

เกาะสมุย

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (2546, หน้า 103-109) จากสถิติ พบว่า ภาคใต้เป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเดินทางท่องเที่ยวเป็นอันดับสอง รองจากกรุงเทพมหานคร ข้อมูลสถิติของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (ดูตาราง 5) พบว่า ปี พ.ศ. 2542-2544 กรุงเทพมหานครมีนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีจำนวน 7,419,028 8,070,786 และ 8,348,911 หรือร้อยละ 40.59, 40.35 และ 39.119 ตามลำดับ ซึ่งเพิ่มขึ้นในอัตราที่ลดลงเมื่อเทียบกับภาคอื่น ๆ ภาคใต้มีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเพิ่มขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2542, 2543 และ 2544 มีจำนวนนักท่องเที่ยว 4,537,831 5,244,961 และ 5,785,550 คน หรือร้อยละ 24.82, 26.22 และ 27.10 ตามลำดับ และมีภาคตะวันออกมีจำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศเป็นอันดับสาม โดยในปี พ.ศ. 2542, 2543 และ 2544 มีจำนวนนักท่องเที่ยว 2,625,969 2,823,246 และ 3,023,673 หรือร้อยละ 14.37, 14.11 และ 14.16 ตามลำดับ

ตาราง 4

จำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศจำแนกตามภูมิภาคต่าง ๆ ในประเทศไทยปี พ.ศ.
2542-2544

ภูมิภาค	2542		2543		2544	
	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ	จำนวน	ร้อยละ
กรุงเทพมหานคร	7,419,028	40.59	8,070,786	40.35	8,348,911	39.11
ภาคกลาง (ไม่รวมกรุงเทพมหานคร)	1,229,628	6.73	1,246,908	6.23	1,310,889	6.14
ภาคเหนือ	2,269,813	12.42	2,408,132	12.04	2,643,769	12.38
ภาคตะวันออก	2,625,969	14.37	2,823,246	14.11	3,023,673	14.16
ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ	196,692	1.07	209,887	1.05	236,876	1.11
ภาคใต้	4,537,831	24.82	5,244,961	26.22	5,785,550	27.10
รวม	18,278,961	100.00	20,003,920	100.00	21,349,668	100.00

ที่มา. จาก สภาวการณ์ท่องเที่ยวภายในประเทศ (หน้า 104), โดย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2546, กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

จำแนกกลุ่มนักท่องเที่ยว

การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ภาคใต้ เขต 5 (2547, หน้า 369) ได้จำแนกกลุ่มของนักท่องเที่ยวไว้ ดังนี้

ตลาดในประเทศ ประกอบด้วย กลุ่มครอบครัว กลุ่มนักศึกษา กลุ่มประชุมสัมมนา และกลุ่มสนใจพิเศษด้านดำน้ำ เดินป่า กิจกรรมทางศาสนา

ตลาดต่างประเทศ ประกอบด้วย กลุ่มครอบครัว กลุ่มผู้สูงอายุ (long stay) กลุ่มความสนใจพิเศษ (ดำน้ำ ทัวร์สวนผลไม้ กิจกรรมทางศาสนา) กลุ่มนักท่องเที่ยวทางรถยนต์จากประเทศมาเลเซียและสิงคโปร์ กลุ่มรักสุขภาพ

ฤดูกาลท่องเที่ยว

ตลาดในประเทศ ปลายเดือนธันวาคม-พฤษภาคม ช่วงปิดภาคเรียนทั้ง 2 ภาค และช่วงวันหยุดติดต่อกันหลายวัน

ตลาดต่างประเทศ เดือนธันวาคม-พฤษภาคม และสิงหาคม-กันยายน (ดูตาราง 4)

สินค้าทางการท่องเที่ยวที่ต้องการเสนอขายในปี พ.ศ. 2547

(เฉพาะสินค้าระดับชาติ และนานาชาติ) SPA ที่เกาะสมุย ซึ่งปัจจุบันมีบริการอยู่ในโรงแรมระดับใหญ่ และศูนย์สปาโดยตรงรวมประมาณ 30 แห่ง

สิ่งอำนวยความสะดวกและการรักษาความปลอดภัยบนเกาะสมุย

ที่พัก	จำนวน	17,631 ห้อง
	เกาะสมุย	10,980 ห้อง
	เกาะพะงัน	4,536 ห้อง
	เกาะเต่า	2,115 ห้อง

บริษัทนำเที่ยว จำนวน 262 บริษัท, มัคคุเทศก์ จำนวน 450 คน

ตาราง 5

สินค้าและบริการ ทางการท่องเที่ยว

สินค้าทางการท่องเที่ยว	พื้นที่/กิจกรรม
การท่องเที่ยวธรรมชาติ	หาดทราย ชายทะเล เกาะสมุย เกาะพะงัน เกาะเต่า เกาะนางฮวน อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง
การท่องเที่ยวเชิงกีฬา	1. กิจกรรมตกปลาที่เกาะสมุย 2. Samui Regatta 3. เกาะสมุยอัลตร้ามาราธอน
การท่องเที่ยวเชิงศาสนา/กิจกรรมวัฒนธรรม	1. กิจกรรมศึกษาวชิรวิปัสสนาที่เกาะพะงัน/เกาะสมุย 2. งานประเพณีชักพระเกาะสมุย/เกาะพะงัน
การท่องเที่ยวเชิงเกษตร	เกาะสมุย/เกาะพะงัน
การท่องเที่ยวเชิงนิเวศ	1. ดำน้ำดูปะการัง ที่เกาะเต่า เกาะสมุย เกาะพะงัน 2. อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง 3. เดินป่า ศึกษาธรรมชาติ ที่เกาะเต่า เกาะสมุย เกาะพะงัน
สินค้าทางการท่องเที่ยว	พื้นที่/กิจกรรม
การท่องเที่ยวเชิงเกษตร	เกาะสมุย/เกาะพะงัน
กิจกรรมที่มุนุษย์สร้างขึ้น	1. เทศกาลอาหารทะเลที่เกาะสมุย 2. เทศกาลสมุยเฟสติวัล/งานกลางสาด และของดีเมืองสมุย 3. สมุยกานีวัล/Songkran Festival

ที่มา. จาก สภาวการณ์ท่องเที่ยวภายในประเทศ (หน้า 77-78), โดย การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, 2546, กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.

การเดินทาง

ทางอากาศ สายการบินบางกอกแอร์เวย์ส์ บริการในเส้นทาง ดังนี้

กรุงเทพฯ-เกาะสมุย วันละ 18 เที่ยวบิน

ภูเก็ต-เกาะสมุย วันละ 2 เที่ยวบิน

อุตะเถา-เกาะสมุย วันละ 1 เที่ยวบิน

สิงคโปร์-เกาะสมุย วันละ 1 เที่ยวบิน

สายการบินเบอจายาแอร์ บริการในเส้นทางกัวลาลัมเปอร์-เกาะสมุย
สัปดาห์ละ 2 เที่ยวบิน

เรือโดยสารบริการระหว่างแผ่นดินใหญ่-เกาะต่าง ๆ ดังนี้

เรือเฟอร์รี่ จำนวน 26 เที่ยวบิน ต่อวัน

เรือควน จำนวน 2 เที่ยวบิน ต่อวัน

เรือนอน จำนวน 1 เที่ยวบิน ต่อวัน

ศูนย์ข้อมูลข่าวสาร มี 1 แห่ง ที่ศูนย์ประสานงานการท่องเที่ยวเกาะสมุย

ศูนย์รับเรื่องร้องเรียน มี 2 แห่ง คือตำรวจท่องเที่ยวที่เกาะสมุย และเกาะพะงัน

ร้านอาหาร มีบริการกระจายในแหล่งท่องเที่ยวทั่วไปในเกาะสมุย เกาะพะงัน และ

เกาะเต่า

การดูแลความปลอดภัย มีตำรวจท่องเที่ยวและตำรวจท่องเที่ยวที่คอยดูแลเป็น

หน่วยงานหลัก

เส้นทางท่องเที่ยวที่เสนอขายในปัจจุบัน

สุราษฎร์ธานี-เกาะสมุย-เกาะพะงัน-เกาะเต่า-เกาะนางยวน

เกาะสมุย-สุราษฎร์ธานี-อุทยานแห่งชาติเขาสก

เกาะสมุย-อุทยานแห่งชาติหมู่เกาะอ่างทอง

เกาะสมุย-เกาะเตตน

บทที่ 4

ผลการศึกษา

จากการศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวบนเกาะสมุย โดยการสุ่มสัมภาษณ์กลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ จำนวน 400 คน ด้วยวิธีการสุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญ (accidental sampling) เมื่อนำมาทำการวิเคราะห์และประมวลผล ซึ่งสามารถแบ่งออกเป็น 2 ส่วน ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ
2. พฤติกรรมและความคิดเห็นของนักท่องเที่ยว

ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ที่ทำการสำรวจทั้งสิ้น 400 ตัวอย่าง พบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางมาเกาะสมุย ส่วนใหญ่อยู่ในกลุ่มทวีปยุโรป มีสัญชาติ เยอรมัน แคนาดาและอังกฤษ ตามลำดับ ทั้งนี้ อาจเป็นเพราะว่า นักท่องเที่ยวที่อยู่ในทวีปยุโรปนั้นนิยมท่องเที่ยวในประเทศที่มีสภาพภูมิทัศน์ที่เป็นลักษณะเฉพาะประจำท้องถิ่นนั้น เช่น ชายหาด ทะเลและหมู่เกาะ เป็นต้น โดยมีนักท่องเที่ยวเพศชายมากกว่าเพศหญิง สำหรับช่วงอายุของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่นิยมเดินทางมาบนเกาะสมุย ก่อนข้างจะกระจุกตัวอยู่ในวัยหนุ่มสาว คือ มีอายุระหว่าง 20-29 ปี มากที่สุด รองลงมา คือ มีอายุต่ำกว่า 20 ปี และมีอายุระหว่าง 30-39 ปี และส่วนใหญ่ นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เข้ามาท่องเที่ยวมีสถานภาพ โสด

เมื่อพิจารณาการศึกษา พบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงมัธยมศึกษามากที่สุด ร้อยละ 34.50 รองลงมา คือ อนุปริญญา และปริญญาตรี ตามลำดับ รายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า 20,000 US \$/ปี และเมื่อพิจารณาอาชีพของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศแล้ว พบว่า เป็นนักเรียน-

นักศึกษามากที่สุด มีจำนวนร้อยละ 63.50 จะเห็นได้ว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศส่วนใหญ่ อยู่ในวัยหนุ่มสาวที่กำลังศึกษาอยู่ จะมีรายได้ที่ไม่แน่นอน และค่อนข้างต่ำ แต่ต้องการเดินทางท่องเที่ยวเพื่อหาประสบการณ์เดินทางในชีวิต และที่สำคัญมีค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวค่อนข้างต่ำ เมื่อเทียบกับการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศของตนหรือประเทศพัฒนาแล้ว ดูรายละเอียดตามตาราง 6 และ 7

ตาราง 6

สัญชาติของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

ประเทศ	จำนวน	ร้อยละ
เยอรมัน	34	8.50
แคนาดา	29	7.25
อังกฤษ	23	5.75
ออสเตรเลีย	19	4.75
สหรัฐอเมริกา	18	4.50
เนเธอร์แลนด์	18	4.50
ฝรั่งเศส	16	4.00
สวีเดน	15	3.75
ฟินแลนด์	15	3.75
นอร์เวย์	14	3.50
เม็กซิโก	14	3.50
โปแลนด์	14	3.50
ออสเตรีย	13	3.25
สเปน	12	3.00
อิตาลี	12	3.00
กรีซ	11	2.75
เดนมาร์ก	11	2.75
ไอร์แลนด์	10	2.50

ตาราง 6 (ต่อ)

ประเทศ	จำนวน	ร้อยละ
นิวซีแลนด์	10	2.50
สวีตเซอร์แลนด์	10	2.50
สก๊อตแลนด์	10	2.50
ยูเครน	8	2.00
อื่น ๆ	64	16.00

ที่มา. จากแบบสอบถาม

ตาราง 7

ข้อมูลทั่วไปของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
ภูมิสำเนา		
ยุโรป	280	70.00
อเมริกา	47	11.75
ออสเตรเลียและนิวซีแลนด์	29	7.25
เอเชีย	21	5.25
อเมริกาใต้	21	5.25
แอฟริกาใต้	2	0.50
รวม	400	100.00
เพศ		
ชาย	240	60.00
หญิง	160	40.00
รวม	400	100.00

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
อายุ		
ต่ำกว่า 20 ปี	68	17.00
20-29 ปี	256	64.00
30-39 ปี	32	8.00
40-49 ปี	26	6.50
50 ปี ขึ้นไป	18	4.50
รวม	400	100.00
สถานภาพ		
โสด	238	59.50
แต่งงาน	99	24.75
แยกกันอยู่	36	9.00
หย่า	15	3.75
สถานภาพสมรส	-	-
หม้าย	12	3.00
รวม	400	100.00
การศึกษา		
ประถมศึกษา	32	8.00
มัธยมศึกษา	138	34.50
อนุปริญญา	115	28.75
ปริญญาตรี	98	24.50
อื่น ๆ	17	4.25
รวม	400	100.00

ตาราง 7 (ต่อ)

ข้อมูลทั่วไป	จำนวน	ร้อยละ
รายได้/ปี		
น้อยกว่า 20,000 US\$	185	46.25
20,000-39,999 US\$	68	17.00
40,000-59,999 US\$	102	25.50
60,000-79,999 US\$	37	9.25
มากกว่า 80,000 US\$	8	2.00
รวม	400	100.00
อาชีพ		
นักเรียน นักศึกษา	254	63.50
ข้าราชการ	35	8.75
พนักงานบริษัทเอกชน	69	17.25
เจ้าของกิจการ	14	3.50
อื่น ๆ	28	7.00
รวม	400	100.00

ที่มา. จากแบบสอบถาม

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

จากการศึกษากลุ่มตัวอย่าง นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ที่ทำการสำรวจทั้งสิ้น 400 ตัวอย่าง จะเห็นได้ว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางมายังเกาะสมุยเป็นครั้งแรก มีจำนวนมากที่สุดคิดเป็น ร้อยละ 86.75 ส่วนแหล่งข้อมูลข่าวสารที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศส่วนใหญ่มาจากอินเทอร์เน็ต มีจำนวนร้อยละ 39.34 รองลงมา คือ เพื่อน มีจำนวนร้อยละ 26.04 และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศส่วนใหญ่ คิดว่าได้รับข้อมูลข่าวสารเพียงพอ คิดเป็นร้อยละ 80.00 นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศส่วนใหญ่เดินทางมา

เอง คิดเป็นร้อยละ 93.25 และเดินทางโดยทางเรือมากที่สุด มีจำนวนร้อยละ 48.25 รองลงมา เดินทางโดยเครื่องบิน และรถโดยสารประจำทางมีจำนวนร้อยละ 22.75 และ 19.50 ตามลำดับ

เมื่อพิจารณาวัตถุประสงค์หลักที่นักท่องเที่ยวต่างประเทศเดินทางมา พบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศส่วนใหญ่ เดินทางมาเพื่อการพักผ่อนมากที่สุด คิดเป็นร้อยละ 96.25 รองลงมา คือ มาเยี่ยมเพื่อนหรือญาติ ซึ่งมีสัดส่วนน้อยมาก คิดเป็นร้อยละ 1.75 และส่วนใหญ่เดินทางมากับเพื่อน คิดเป็นร้อยละ 39.25 รองลงมา คือ เดินทางมาคนเดียว ร้อยละ 27.75 ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวบนเกาะสมุยของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ส่วนมากน้อยกว่า 200 US\$ คิดเป็นร้อยละ 42.50 นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศนิยมพักแรมที่บังกะโล คิดเป็นร้อยละ 51.25 รองลงมา คือ โรงแรม และเกสต์เฮาส์ ตามลำดับ ระยะเวลาที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศพักอยู่บนเกาะสมุยจะอยู่ในช่วง 1-3 วัน คิดเป็นร้อยละ 41.50 ระยะเวลารองลงมาอยู่ในช่วง 4-6 วัน และ 7-9 วัน ตามลำดับ รายละเอียด ดัง ตาราง 8

ตาราง 8

พฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

พฤติกรรม	จำนวน	ร้อยละ
จำนวนครั้งที่เดินทางมา		
ไม่เคย/ครั้งแรก	347	86.75
เคยมาแล้ว	53	13.25
รวม	400	100.00
แหล่งข้อมูลข่าวสาร		
บริษัทธุรกิจท่องเที่ยว	22	3.05
สายการบิน	0	0.00
ครอบครัว	92	12.74
เพื่อน	188	26.04
หนังสือ	92	12.74

ตาราง 8 (ต่อ)

พฤติกรรม	จำนวน	ร้อยละ
อินเทอร์เน็ต	284	39.34
หน่วยงานรัฐบาลไทย	44	6.09
รวม	400	100.00
การได้รับข้อมูลข่าวสาร		
เพียงพอ	320	80.00
ไม่เพียงพอ	80	20.00
รวม	400	100.00
ลักษณะการจัดการเดินทาง		
มากับบริษัทธุรกิจท่องเที่ยว	27	6.75
เดินทางมาเอง	373	93.25
รวม	400	100.00
พักผ่อน	385	96.25
ติดต่อธุรกิจ	5	1.25
ประชุม/สัมมนา	0	0.00
เยี่ยมเพื่อน/ญาติ	7	1.75
อื่น ๆ	3	0.75
รวม	400	100.00
รูปแบบการเดินทาง		
เครื่องบิน	91	22.75
รถโดยสารประจำทาง	78	19.50
รถเช่า	38	9.50
รถส่วนตัว	0	0.00
เรือ	193	48.25
รวม	400	100.00

ตาราง 8 (ต่อ)

พฤติกรรม	จำนวน	ร้อยละ
บุคคลที่ร่วมเดินทาง		
คนเดียว	111	27.75
สามี/ภรรยา	34	8.50
ครอบครัว	98	24.50
เพื่อน	157	39.25
รวม	400	100.00
ระยะเวลาในการท่องเที่ยว		
1-3 วัน	166	41.50
4-6 วัน	111	27.75
7-9 วัน	85	21.25
มากกว่า 9 วัน	38	9.50
รวม	400	100.00
ค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยว		
น้อยกว่า 200 US\$	170	42.50
201-400 US\$	105	26.25
401-600 US\$	86	21.50
601-800 US\$	27	6.75
มากกว่า 800 US\$	12	3.00
รวม	400	100.00
ลักษณะการพักแรม		
โรงแรม	153	38.25
บังกะโล	205	51.25
เกสต์เฮาส์	32	8.00
บ้านเพื่อน/ญาติ	10	2.50
รวม	400	100.00

ที่มา. จากแบบสอบถาม

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศสามารถแบ่งออกได้เป็น 4 ส่วน ดังนี้

1. ความคิดเห็นที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศประทับใจบนเกาะสมุย จากการสำรวจความคิดเห็นต่อสิ่งที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศประทับใจได้ ผลดังตาราง 9 สำหรับความคิดเห็นต่อสิ่งที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศประทับใจในการท่องเที่ยวบนเกาะสมุย พบว่า ธรรมชาติที่สวยงาม เป็นสิ่งที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศประทับใจมากที่สุด คิดเป็น 1,113 คะแนน รองลงมา คือ อากาศดี คิดเป็น 639 คะแนน และความเป็นมิตรของคนในท้องถิ่น เป็นอันดับสาม คิดเป็น 312 คะแนน อาหารอร่อย คิดเป็น 304 คะแนน กิจกรรม ซึ่งได้แก่ ปีนเขา ดำน้ำ พายเรือคายัค และอื่น ๆ ได้คะแนน 115 คะแนน ความสะดวกสบายเรื่องที่พัก ได้คะแนน 28 คะแนน สถานบันเทิง ได้คะแนน 21 คะแนน ส่วนสิ่งที่ประทับใจเป็นลำดับสุดท้าย คือ สถานที่ซื้อของฝาก ได้คะแนน 9 คะแนน

ตาราง 9

ความคิดเห็นที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศประทับใจ

สิ่งที่ประทับใจ	อันดับ 1	อันดับ 2	อันดับ 3	คะแนน	อันดับ
1. อากาศดี	44	241	25	639	2
2. ธรรมชาติที่สวยงาม	347	32	8	1,113	1
3. อาหารอร่อย	15	55	149	304	4
4. ความสะดวกสบายเรื่องที่พัก	7	3	1	28	6
5. ความเป็นมิตรของคนในท้องถิ่น	34	61	88	312	3
6. สถานที่ซื้อของฝาก	0	2	5	9	8
7. สถานบันเทิง	3	5	2	21	7
8. กิจกรรม (ปีนเขา, ดำน้ำ, อื่น ๆ)	11	20	42	115	5

หมายเหตุ: ในการให้คะแนนใช้วิธีการให้นำหนักเป็นแต้มคะแนนโดยมีการให้คะแนนดังนี้

อันดับที่ 1 คือ สิ่งที่ประทับใจเป็นอันดับแรก ได้ 3 คะแนน

อันดับที่ 2 คือ สิ่งที่ประทับใจเป็นอันดับสอง ได้ 2 คะแนน

อันดับที่ 3 คือ สิ่งที่ประทับใจเป็นอันดับสาม ได้ 1 คะแนน

คะแนนที่ได้ = (อันดับที่ 1 x 3) + (อันดับที่ 2 x 2) + (อันดับที่ 3 x 1)

ที่มา. จากแบบสอบถาม

จากข้อมูลดังกล่าว พบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศส่วนใหญ่มีความประทับใจธรรมชาติที่สวยงามของเกาะสมุย ซึ่งได้แก่ ชายหาด และเกาะต่าง ๆ รองลงมาคือ อากาศดี ความเป็นมิตรของคนในท้องถิ่น อาหารอร่อย และกิจกรรมต่าง ๆ ซึ่งได้แก่ ปีนเขา ดำน้ำ พายเรือคายัก และอื่น ๆ ซึ่งจะเห็นได้ว่า นอกจากธรรมชาติที่สวยงาม ซึ่งนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศประทับใจมากที่สุดแล้ว อากาศดี ก็เป็นสิ่งสำคัญที่สร้างความประทับใจอีกอย่างหนึ่ง และ ความเป็นมิตรของคนในท้องถิ่น ก็เป็นสิ่งสำคัญที่สร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศได้ตลอดกิจกรรมต่าง ๆ ก็มีส่วนที่ดึงดูดนักท่องเที่ยวเข้ามาท่องเที่ยวบนเกาะสมุยได้อีกด้วย

2. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต่อสิ่งที่ควรปรับปรุงบนเกาะสมุย จากการสำรวจความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต่อสิ่งที่ควรปรับปรุง ได้ผลดังตาราง 10

สำหรับความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต่อสิ่งที่ควรจะมีการปรับปรุงบนเกาะสมุย พบว่า ปัญหาการเอารัคเอาเปรียบนักท่องเที่ยวเป็นปัญหาที่ควรจะมีการปรับปรุงมากที่สุด คิดเป็นคะแนน 853 คะแนน รองลงมาคือ ปัญหาค่าครองชีพ ราคาแพง มีคะแนน 441 คะแนน ปัญหาด้านภาษา คิดเป็นคะแนน 330 คะแนน ปัญหาผู้คนไม่เป็นมิตร คิดเป็นคะแนน 264 คะแนน ปัญหาด้านสาธารณสุขปโภคมีคะแนน 191 คะแนน ปัญหาความไม่เป็นธรรมของบริษัทธุรกิจท่องเที่ยวมีคะแนน 160 คะแนน ปัญหาอาชญากรรม มีคะแนน 133 คะแนน ปัญหาสุดท้ายคือปัญหาข้อมูลการท่องเที่ยวไม่เพียงพอได้คะแนน 66 คะแนน

จากข้อมูลดังกล่าว พบว่า ความคิดเห็นส่วนใหญ่ของนักท่องเที่ยวนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต้องการให้มีการปรับปรุงปัญหาการเอารัคเอาเปรียบนักท่องเที่ยวมากที่สุด รองลงมาคือ ปัญหาค่าครองชีพราคาแพง ดังนั้น รัฐควรจะมีบทบาทมากขึ้นในการเข้ามาควบคุมดูแลและมีมาตรการต่าง ๆ ในการช่วยเหลือนักท่องเที่ยวมากขึ้น เช่น การควบคุมราคาสินค้า ให้เป็นไปอย่างยุติธรรม จะทำให้นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศประทับใจและต้องการจะมาเที่ยวเกาะสมุยอีกในครั้งต่อไป

ตาราง 10

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต่อสิ่งที่ควรปรับปรุง

สิ่งที่ควรปรับปรุง	อันดับ 1	อันดับ 2	อันดับ 3	คะแนน	อันดับ
1. ปัญหาด้านภาษา	47	79	125	330	3
2. ปัญหาอาชญากรรม	12	35	27	133	7
3. ปัญหาผู้คนไม่เป็นมิตร	34	78	6	264	4
4. ปัญหาด้านสาธารณสุขปก	56	5	13	191	5
5. ปัญหาการเอารัดเอาเปรียบ					
นักท่องเที่ยว	218	91	17	853	1
6. ปัญหาค่าครองชีพราคาแพง	40	135	51	441	2
7. ปัญหาข้อมูลการท่องเที่ยวไม่					
เพียงพอ	3	5	47	66	8
8. ปัญหาความไม่เป็นธรรมของ					
บริษัทธุรกิจท่องเที่ยว	40	4	32	160	6

หมายเหตุ: ในการให้คะแนนใช้วิธีการให้นำหนักเป็นเต็มคะแนนโดยมีการให้คะแนน ดังนี้

อันดับที่ 1 คือ สิ่งที่น่าสนใจเป็นอันดับแรก ได้ 3 คะแนน

อันดับที่ 2 คือ สิ่งที่น่าสนใจเป็นอันดับสอง ได้ 2 คะแนน

อันดับที่ 3 คือ สิ่งที่น่าสนใจเป็นอันดับสาม ได้ 1 คะแนน

คะแนนที่ได้ = (อันดับที่ 1 x 3) + (อันดับที่ 2 x 2) + (อันดับที่ 3 x 1)

ที่มา. จากแบบสอบถาม

ซึ่งจะเห็นได้ว่า ปัญหาข้อมูลการท่องเที่ยวไม่เพียงพอ และปัญหาอาชญากรรม เป็นปัญหาที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ คิดว่าควรมีการปรับปรุงน้อยมาก แสดงให้เห็นถึง ความปลอดภัยของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางมาท่องเที่ยวบนเกาะสมุย และข้อมูลในการท่องเที่ยวที่มีมากมายสามารถหาได้จากหลายแหล่งข้อมูล เช่น อินเทอร์เน็ต

3. ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในการท่องเที่ยวบนเกาะสมุย จากการสำรวจความคิดเห็นเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางมายังเกาะสมุยได้ผลดังตาราง 11

ตาราง 11

ความคิดเห็นเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศในการท่องเที่ยวบนเกาะสมุย

ประเภทค่าใช้จ่าย	จำนวน (คน)					ค่าเฉลี่ย (X)
	แพงมาก	แพง	เหมาะสม	ถูก	ถูกมาก	
1. ค่าที่พัก	10 (2.50)	53 (13.25)	255 (63.75)	74 (18.50)	8 (2.00)	2.96
2. ค่าอาหาร/เครื่องดื่ม	35 (8.75)	48 (12.00)	190 (47.50)	117 (29.25)	10 (2.50)	2.95
3. ค่าโดยสารภายในจังหวัด	27 (6.75)	61 (15.25)	180 (45.00)	115 (28.75)	9 (2.25)	2.90
4. ค่าสถานบันเทิง	2 (0.50)	236 (59.00)	125 (31.25)	33 (8.25)	4 (1.00)	3.50
5. ค่าซื้อสินค้า	26 (6.50)	139 (34.75)	161 (40.25)	68 (17.00)	6 (1.50)	3.28
6. ค่าเที่ยวชมสถานที่ในจังหวัด	23 (5.75)	135 (33.75)	187 (46.75)	50 (12.50)	5 (1.25)	3.30

หมายเหตุ: 1. ( ) หมายถึง ร้อยละ

2. ค่าเฉลี่ยกำหนด ดังนี้

1.00-1.80 หมายถึง ถูกมาก

1.81-2.60 หมายถึง ถูก

2.61-3.40 หมายถึง เหมาะสม

3.41-4.20 หมายถึง แพง

4.20-5.00 หมายถึง แพงมาก

ที่มา. จากแบบสอบถามและการคำนวณ

จากความคิดเห็นเกี่ยวกับความเหมาะสมของค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางมาเกาะสมุย ดังกล่าวข้างต้น เมื่อนำมาหาค่าเฉลี่ยแล้ว จะพบว่า ค่าใช้จ่ายของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางมาเกาะสมุย โดยค่าสถานบันเทิง นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมองว่า ค่าใช้จ่ายในด้านนี้อยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยที่แพง แต่ ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็น ค่าที่พัก ค่าอาหาร/เครื่องดื่ม ค่าโดยสารภายในจังหวัด ค่าซื้อสินค้า และค่าเที่ยวชมสถานที่ในจังหวัด ยังอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยที่เหมาะสม

4. ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศต่อความต้องการที่จะกลับมาท่องเที่ยวเกาะสมุย จากการสำรวจพบว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศส่วนใหญ่มีความต้องการที่จะกลับมาท่องเที่ยวเกาะสมุยอีกครั้งคิดเป็นร้อยละ 61.75 และจำนวนนักท่องเที่ยวที่ไม่ต้องการกลับมาท่องเที่ยวเกาะสมุยอีก คิดเป็นร้อยละ 16.50 และจำนวนนักท่องเที่ยวที่ไม่แน่ใจเท่ากับร้อยละ 21.75 ดังแสดงรายละเอียดตามตาราง 12

ตาราง 12

ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่ต้องการกลับมาท่องเที่ยวเกาะสมุยอีกครั้ง

ความต้องการ	จำนวน	ร้อยละ
กลับมา	247	61.75
ไม่กลับมา	66	16.50
ไม่แน่ใจ	87	21.75
รวม	400	100.00

ที่มา. จากแบบสอบถาม

จากข้อมูลดังกล่าว พบว่า ความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่ต้องการจะกลับมาท่องเที่ยว เกาะสมุยอีกครั้งส่วนใหญ่ มีเหตุผล คือ เกาะสมุยมีสถานที่สวยงามมากมาย เช่น หาดเฉวง หาดละไม สิ่งที่สร้างความประทับใจให้แก่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ และการท่องเที่ยวเกาะสมุย ยังมีกิจกรรมต่าง ๆ ให้นักท่องเที่ยวเลือกที่จะประกอบกิจกรรม เช่น การดำน้ำ การเดินทางไปเที่ยวชมหมู่เกาะต่าง ๆ การพายเรือ

ค่ายก หรือแคนู ซึ่งทั้งสถานที่และกิจกรรมต่าง ๆ ทำให้นักท่องเที่ยวประทับใจ เหตุผล
รองลงมาของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ คือระยะเวลาในการท่องเที่ยวมีน้อย ทำใ้
นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศมีโอกาสกลับมาท่องเที่ยวเกาะสมุยอีกครั้ง

บทที่ 5

สรุปและข้อเสนอแนะ

สรุป

อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่มีบทบาทสำคัญต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมของประเทศ เนื่องจากเป็นแหล่งที่มาของรายได้ในรูปแบบเงินตราต่างประเทศ ซึ่งมีส่วนในการสร้างเสถียรภาพให้กับดุลการค้าและดุลการชำระเงิน ทำให้เกิดการลงทุนลดปัญหาการว่างงาน โดยที่เกาะสมุยเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศประเทศนิยมเดินทางไปท่องเที่ยวเป็นจำนวนมาก เนื่องจาก เป็นเกาะที่มีธรรมชาติสวยงาม และเงียบสงบ มีความสะดวกในการคมนาคมขนส่ง การติดต่อสื่อสาร สิ่งอำนวยความสะดวกอื่น ๆ เช่น ที่พัก ร้านอาหาร สถานที่ท่องเที่ยว สิ่งเหล่านี้เป็นปัจจัยสำคัญที่มีผลต่อการตัดสินใจเดินทางท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว ดังนั้น การศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศบนเกาะสมุย จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจาก ผลที่ได้จากการศึกษาสามารถนำมาประยุกต์ใช้ในการจัดการอุตสาหกรรมท่องเที่ยวบนเกาะสมุยให้มีศักยภาพยิ่งขึ้น

การศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศบนเกาะสมุย มีวัตถุประสงค์ประสงค์ เพื่อศึกษาสภาพทางเศรษฐกิจ สังคม สภาพทั่วไปและทัศนคติด้านการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศบนเกาะสมุย โดยทำการศึกษาข้อมูลจากการออกแบบสอบถามของกลุ่มตัวอย่างนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศประเทศบนเกาะสมุย ระหว่างเดือนพฤศจิกายน พ.ศ. 2547 ถึงเดือนกรกฎาคม พ.ศ. 2548 เป็นเวลา 9 เดือน จำนวน 400 ตัวอย่าง สามารถสรุปผลการศึกษา ได้ดังนี้

จากข้อมูลของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่เดินทางมาบนเกาะสมุย พบว่า เป็นกลุ่มประเทศทวีปยุโรปมากที่สุด ส่วนมากเป็นชาวเยอรมัน แคนาดา และอังกฤษ ตามลำดับ โดยมี จำนวนเพศชาย มากกว่าเพศหญิง สำหรับช่วงอายุของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศที่

นิยมเดินทางมาบนเกาะสมุยค่อนข้างจะกระจุกตัวอยู่ในวัยหนุ่มสาว คือ มีอายุระหว่าง 20-29 ปี มากที่สุด รองลงมา คือ มีอายุต่ำกว่า 20 ปี และมีอายุระหว่าง 30-39 ปี และมีสถานภาพโสดมากที่สุด ส่วนระดับการศึกษา พบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่กำลังศึกษาอยู่ในช่วงมัธยมศึกษามากที่สุด รองลงมา คือ อนุปริญญา และปริญญาตรี ตามลำดับ รายได้ของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ส่วนใหญ่มีรายได้น้อยกว่า 20,000 US \$/ปี และเมื่อพิจารณาอาชีพของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศแล้ว พบว่า เป็นนักเรียน นักศึกษา มากที่สุด เห็นได้ว่า นักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศส่วนใหญ่อยู่ในวัยหนุ่มสาวที่กำลังศึกษาอยู่ จะมีรายได้ที่ไม่แน่นอน และค่อนข้างต่ำ แต่ต้องการเดินทางท่องเที่ยว เพื่อหาประสบการณ์เดินทางในชีวิต และที่สำคัญมีค่าใช้จ่ายในการเดินทางท่องเที่ยวค่อนข้างต่ำ เมื่อเทียบกับการเดินทางท่องเที่ยวในประเทศของตน หรือประเทศพัฒนาแล้ว และนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศส่วนใหญ่เดินทางมาท่องเที่ยวบนเกาะสมุยเป็นครั้งแรก แหล่งข่าวสารข้อมูลที่ได้รับส่วนใหญ่มาจากอินเทอร์เน็ต และได้รับข้อมูลข่าวสารเพียงพอ นักท่องเที่ยวระหว่างประเทศส่วนใหญ่เดินทางมาเองและเดินทางโดยเรือมากที่สุด มีวัตถุประสงค์หลักเพื่อการพักผ่อนและส่วนใหญ่เดินทางมากับเพื่อน กลุ่มตัวอย่างส่วนมากนิยมพักแรมบังกะโล มีระยะเวลาท่องเที่ยว 1-3 วัน และเสียค่าใช้จ่ายน้อยกว่า 200US\$ นักท่องเที่ยวส่วนใหญ่มีความต้องการเดินทางกลับมาท่องเที่ยวอีกครั้ง

สำหรับการแสดงความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ ที่เดินทางมาบนเกาะสมุย พบว่า สิ่งที่น่าสนใจนักท่องเที่ยว คือ ธรรมชาติที่สวยงาม อากาศดี และความ เป็นมิตรของคนในท้องถิ่น และสิ่งที่นักท่องเที่ยวคิดว่า ควรจะมีการปรับปรุง คือ ปัญหาการเอารถเอาเปรียบนักท่องเที่ยว ปัญหาค่าครองชีพราคาแพง และปัญหาทางด้านภาษา

ส่วนการแสดงความคิดเห็นของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศ เกี่ยวกับค่าใช้จ่ายในการท่องเที่ยวบนเกาะสมุย พบว่า ค่าสถานบันเทิงอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยที่แพง แต่ค่าใช้จ่ายอื่น ๆ ไม่ว่าจะเป็น ค่าที่พัก ค่าอาหาร/เครื่องดื่ม ค่าโดยสารภายในจังหวัด ค่าซื้อสินค้า และค่าเที่ยวชมสถานที่ในจังหวัด ยังอยู่ในเกณฑ์เฉลี่ยที่เหมาะสม

ข้อเสนอแนะ

การศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศบนเกาะสมุย พบว่า มีข้อเสนอแนะที่เป็นประโยชน์ต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวบนเกาะสมุย ดังนี้

1. การเพิ่มรายได้จากอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสามารถทำได้โดยการส่งเสริมให้มีการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวและขยายวันท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยว โดยการสร้างความประทับใจในเรื่องของสถานที่ท่องเที่ยว การเป็นเจ้าบ้านที่ดีของคนท้องถิ่น ความมีมิตรไมตรี เป็นปัจจัยสำคัญของการท่องเที่ยวบนเกาะสมุย นอกจากนี้การสร้างความเชื่อมั่นให้กับนักท่องเที่ยวในเรื่องของความปลอดภัยตลอดระยะเวลาที่พำนักอยู่บนเกาะสมุย การขจัดปัญหาการหลอกลวงนักท่องเที่ยวตามสถานที่ท่องเที่ยวต่าง ๆ บนเกาะสมุย และการค้ากำไรเกินควรจากนักท่องเที่ยวก็เป็นสิ่งสำคัญ

2. อุตสาหกรรมท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับธุรกิจมากมายหลายประเภท ดังนั้นในการเก็บรวบรวมข้อมูลด้านอุตสาหกรรมท่องเที่ยวมีความคลาดเคลื่อนที่อาจเกิดขึ้น เนื่องจากมีธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยวหลายประเภทไม่มีการจดทะเบียนต่อหน่วยงานใด ๆ ทำให้ยากต่อการควบคุมดูแล ให้มีคุณภาพ มาตรฐาน และเป็นสาเหตุให้เกิดความคลาดเคลื่อนของข้อมูลทางสถิติ

3. ควรมีการส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับวัฒนธรรมประเพณีไทย ตลอดจนภูมิปัญญาท้องถิ่นของคนไทย เช่น การทำอาหารไทย การนวดแผนโบราณ แบบไทย มวยไทย และสินค้าหัตถกรรมที่แสดงออกถึงความเป็นไทย เป็นต้น

4. ภาครัฐและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรมีการร่วมมือกันปรับปรุงแก้ไขปัญหาต่าง ๆ ที่ส่งผลต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวบนเกาะสมุย ได้แก่ ความปลอดภัยในชีวิตและทรัพย์สิน การเอาเปรียบหลอกลวงนักท่องเที่ยว นอกจากนี้ควรเพิ่มความสะดวกในการเข้าถึงแหล่งท่องเที่ยวเป็นปัจจัยที่ทำให้เกิดความพึงพอใจในการท่องเที่ยว และเป็น การกระจายจำนวนนักท่องเที่ยวและรายได้สู่ท้องถิ่น

5. การส่งเสริมและพัฒนาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว ควรควบคู่ไปกับการให้ความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องแก่ประชาชนในท้องถิ่นถึงประโยชน์ของอุตสาหกรรม

ท่องเที่ยวและความสำคัญของการอนุรักษ์ และฟื้นฟูทรัพยากรทางการท่องเที่ยว เพื่อให้
อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวสามารถพัฒนาเศรษฐกิจ และสังคมของประเทศได้อย่างยั่งยืน

6. ควรมีการเผยแพร่ประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยวบนเกาะสมุยไปยังสื่อต่าง ๆ
โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวที่กำลังท่องเที่ยวบนเกาะสมุย เนื่องจากนักท่องเที่ยวเหล่านี้จะ
เป็นสื่อสำคัญที่จะเชิญชวนนักท่องเที่ยวอื่น ๆ ให้ตัดสินใจเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวบน
เกาะสมุย นอกจากนี้ สื่ออื่น ๆ ได้แก่ สิ่งตีพิมพ์ วิทยุ โทรทัศน์ อินเทอร์เน็ต ก็สามารถ
ประชาสัมพันธ์ และเผยแพร่ภาพลักษณ์การท่องเที่ยวบนเกาะสมุยได้เป็นอย่างดี

ภาคผนวก

The purpose of this questionnaire is to collect data for a thesis on **a study behavior of international tourists in Samui island**. This study is part of a master degree of economics at Ramkhamheang University.

Your cooperation is highly appreciated. This study will contribute to Samui island tourism in the future.

Would you please answer the question by marking (✓) in the blank

Personal data

1. Nationality _____ Country of Residence _____

2. Sex   Male   Female

3. Age   Under 20   20-29
 30-39   40-49
 50 and over

4. Marital Status   Single   Married
 Separated   Divorced
 Widowed

5. Highest education Elementary level   Secondary level
 Diploma   Bachelor Degree
 Other (Please specify) _____

12. What is the main purpose of your visit to Samui Island?

- Holiday

  Business
 Convention/Conference

  Visit friends/relations
 Other (Please mention) _____

13. How did you come to Samui Island?

- Airplane

  Bus
 Train

  Private Car/Car rent
 Boat

14. With whom are you traveling?

- Alone

  with spouse
 with family

  with friends

15. How much in totals did you spend in Samui Island?

- Less than 200 US\$

  201-400 US\$
 401-600 US\$

  601-800 US\$
 Over 800 US\$

16. What type of accommodation did you stay in Samui Island?

	Rank
1. Hotel	_____
2. Bungalow	_____
3. Guest house	_____
4. Residence of friends/relatives	_____

17. How many days did you spend in Samui Island?

( ) 1-3 days

( ) 4-6 days

( ) 7-9 days

( ) Over 9 days

Tourist's attitude data

18. What do you think of the cost of traveling in Samui Island?

	Very expensive	Expensive	reasonable	Cheap	Very cheap
1. Accommodation					
2. Food & Beverage					
3. Local transportation					
4. Entertainment & Recreation					
5. Shopping					
6. Local sightseeing tours					

19. What was your impression during you stay in Samui island? (Please choose only 3 most impression destination and rank 1 for the most impression destination and 3 for the least impression destination.)

	Rank
1. Good climate	_____
2. Beautiful natural scenery	_____
3. Delicious Thai food	_____
4. Comfortable accommodation	_____
5. Warm, friendly people	_____

- 6. Shopping _____
- 7. Entertainment (night club, massage, etc.) _____
- 8. Sport (kayak, climbing, diving, etc.) _____

20. Is there anything: Do you want to be improved in Samui Island? (Please choose only 3 most impression destination and rank 1 for the most impression destination and 3 for the least impression destination.)

	Rank
1. Language's Problem	_____
2. Criminal	_____
3. Unfriendly people	_____
4. Unsanitary conditions	_____
5. Total advantage on tourist	_____
6. High cost of living and high expense	_____
7. Inadequate tourist information	_____
8. Irresponsibility of travel agency	_____

21. Would you like to come back to Samui Island again?

- ( ) Yes
- ( ) No (Because _____)
- ( ) Uncertain

22. Any recommendations for Samui Island?

Thank you for your cooperation.

บรรณานุกรม

- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2539). *โครงการศึกษาลักษณะการเดินทางท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศ*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2546). *สภาวการณ์ท่องเที่ยวภายในประเทศ*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2545). *สุราษฎร์ธานี*. ค้นเมื่อ 12 กรกฎาคม 2548, จาก <http://www.tat.or.th/thai/province.php>
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. (2547). *รายงานประจำปี 2547*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย, ภาคใต้ เขต 5. (2547). *สรุปสถานการณ์และยกวางแผนการตลาดการท่องเที่ยวปี 2547*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- จุฑาพร สุระเชษฐ์คมสัน. (2532). *การศึกษาอุปสงค์การท่องเที่ยวในจังหวัดภูเก็ต*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- ชูลิทธิ ชูชาติ. (2538). *องค์ประกอบพื้นฐานด้านการท่องเที่ยว*. *จุลสารการท่องเที่ยว*, 2, 38-45.
- ธนาคารแห่งประเทศไทย. (2545). *รายรับจากการท่องเที่ยวและสินค้าส่งออกที่สำคัญของประเทศไทย*. กรุงเทพฯ: ผู้แต่ง.
- เนาวรัตน์ พลายน้อย และคณะ. (2538). *การศึกษาพฤติกรรมการท่องเที่ยวภายในประเทศของนักท่องเที่ยวชาวไทย*. รายงานการวิจัย เสนอต่อการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย. นครปฐม: มหาวิทยาลัยมหิดล, สถาบันพัฒนาการสาธารณสุขอาเซียน.
- ประทีป สายเสน และรัตนา กุศลปี. (2536). *ถิ่นของเรา จังหวัดสุราษฎร์ธานี*. ม.ป.ท.
- ศักดิ์ชัย เอ่งฉ้วน. (2545). *การศึกษาพฤติกรรมของนักท่องเที่ยวในจังหวัดกระบี่*. วิทยานิพนธ์เศรษฐศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

- สิรินาถ นุชชัยเหล็ก. (2541). *การศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการตัดสินใจของนักท่องเที่ยวต่างชาติในจังหวัดเชียงใหม่และภูเก็ต*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- สุภาพรรณ ขวัญศรีรงค์. (2535). *การศึกษาผลกระทบทางเศรษฐกิจต่ออุตสาหกรรมท่องเที่ยวของประเทศไทยจากวิกฤติการอ่าวเปอร์เซีย*. วิทยานิพนธ์วิทยาศาสตรมหาบัณฑิต, มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์.
- Kotler, Philip. (1994). *Marketing management: Analysis, planning, and control*. Upper Saddle River, NJ: Prentice-Hall.
- Middleton, Victor T. C. (1988). *Marketing in travel and tourism*. Oxford: Heinemann Professional.

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ ชื่อสกุล นายสุรศักดิ์ ต้วงกลัด
วัน เดือน ปี เกิด 9 มกราคม 2519
สถานที่เกิด กรุงเทพมหานคร
วุฒิการศึกษา สำเร็จการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จาก
โรงเรียนเวียงสระ จังหวัดสุราษฎร์ธานี
ปีการศึกษา 2537
สำเร็จปริญญาตรี เศรษฐศาสตรบัณฑิต (ศส.บ.)
จากมหาวิทยาลัยรามคำแหง ปีการศึกษา 2543
ตำแหน่งหน้าที่
การงานปัจจุบัน ประกอบธุรกิจส่วนตัว

